

Khrono i krysspress

Evaluering av den uavhengige nettavisen ved Høgskolen i Oslo og Akershus

Paul Bjerke og Lars J. Halvorsen

Høgskulen i Volda

September 2014

Forord

Denne rapporten presenterer resultatene fra en evaluering av Høgskolen i Oslo og Akershus sin uavhengige nettavis Khrono. Oppdragsgiver er Høgskolen i Oslo og Akershus. Vi takker Anne Christel Johnsgaard og Arne Krumsvik for gode innspill underveis, Eva Tønnessen for hjelp med lesertall og oversending av artikler og Per Steinar Iversen for teknisk bistand i forbindelse med leserundersøkelsen. Vi vil også takke alle ansatte og studenter som har tatt seg tid til å delta i leserundersøkelsen i en ellers hektisk hverdag.

Volda 30.september 2014

Paul Bjerke (prosjektleder) og Lars J. Halvorsen

Innhold

Forord.....	2
Innhold	3
Figurliste.....	4
Tabell-liste.....	5
1 Sammen drag.....	6
2 Om undersøkelsen og datamaterialet.....	8
2.1 Innholdsanalysen.....	8
2.2 Leserundersøkelsen	9
2.2.1 Frafall ansatte etter fakultet kjønn og fakultet.....	10
2.2.2 Frafall studenter etter kjønn og studietid.....	10
2.3 Lederundersøkelsen.....	11
3 Praktisering av formålsparagrafen.....	12
3.1 Om Khronos formelle stilling og formålsparagrafen	12
3.1.1 Nærmere om Khronos stilling i forhold til Lov om redaksjonell fridom	12
3.1.2 Redaktørplakaten.....	13
3.1.3 Vær Varsom Plakaten.....	13
3.1.4 Andre bestemmelser i formålsparagrafen.....	14
3.1.5 Øvrige retningslinjer.....	15
3.2 Tematikk.....	16
3.3 Kilder og forfattere	21
3.3.1 Antallet kilder.....	22
3.3.2 Hvem er kildene?.....	22
3.3.3 Forfattere av debatt- og kommentarartikler.....	24
3.4 Form	24
3.4.1 Personorientering.....	25
3.4.2 Foto mm	27
3.4.3 Konflikt	27
3.4.4 Forenkling	28
3.4.5 Kvalitative momenter	29
3.5 Holdning.....	31
3.5.1 Holdning til interne kilder	32
3.5.2 Holdning til HiOAs ledelse	32
3.5.3 Kvalitative momenter	34
3.5.4 Lesernes mening.....	35

4	Målgruppens bruk og vurderinger av Khrono	36
4.1	Bruken av Khrono	36
4.2	Lesernes vurdering av Khronos dekning av ulike tema	37
4.3	Brukernes tilfredshet med Khrono	39
5	Har man nådd målene med Khrono?	43
5.1	Hvordan blir Khrono brukt og lest	43
5.1.1	Khronos lesertall.....	43
5.1.2	Bruken av Khrono	46
5.1.3	Digitale kommentarer	49
6	Khrono i krysspress	51
6.1	Hva slags uavhengighet.....	51
6.2	Fortelling eller redegjørelse.....	52
	Referanser.....	55
	Vedlegg	57
	Vedlegg 1 Spørreskjema leserundersøkelse	57
	Vedlegg 2 Lederundersøkelsen	64
	Vedlegg 3 Kodeskjema innholdsanalysen.....	65

Figurliste

Figur 1. Studentrespondentenes fordeling etter studietid ved HiOA N=728.....	11
Figur 2. Ansatte og studenters vurdering av Khronos dekning av yrkes og profesjonsutøvelse (N=611)	19
Figur 3. Ansatte og studenters vurdering av påstanden <i>Khrono ivaretar HiOAs profesjonsrettede profil på en god måte</i> (N=574).....	20
Figur 4. Ansattes vurdering av påstanden <i>Khrono ivaretar HiOAs profesjonsrettede profil på en god måte</i> etter arbeidssted (N=445)	21
Figur 5. Studenter og ansattes stilling til påstanden <i>Khrono lykkes i å fremstille komplisert stoff forståelig og korrekt</i> (N=611).	28
Figur 6. Asattes stilling til påstanden <i>Khrono lykkes i å fremstille komplisert stoff forståelig og korrekt</i> etter arbeidissted (N=478).	29
Figur 7. Studenter og ansattes stilling til påstanden <i>Khrono opptrer som en uavhengig og kritisk avis</i> (N=613).	35
Figur 8. Svarfordeling blant studenter på spørsmålet <i>Hvor ofte leser du Khrono?</i> etter studietid (N=727)	36
Figur 9. Svarfordeling ansatte på spørsmålet: <i>Hvor ofte leser du Khrono</i> etter arbeidssted (N=619) ..	37
Figur 10. Svarfrekvenser studenter på spørsmål om Khronos dekning av ulike tema (N=728).....	38
Figur 11. Svarfrekvenser ansatte på spørsmål om Khronos dekning av ulike tema (N=619)	38
Figur 12. Svarfrekvenser ansatte på spørsmål om Khronos dekning av arbeidsmiljø (N=619).....	39
Figur 13. Frekvensfordeling på spørsmålet <i>Hva er din generelle tilfredshet med Khrono</i> (N=1161). .	40

Figur 14. Utvikling i unike sidevisninger for Khrono, 2013-2014.....	44
Figur 15. Antall ukentlige «brukere» i utvalgte uker etter utgivelsesår.	45
Figur 16. Frekvensoversikt over leservaner i Khrono for studenter og ansatte samlet (N=1347).....	46
Figur 17. Studenter og ansattes stilling til påstanden <i>Khrono stimulerer til meningsutveksling og faglig debatt</i> (N=1211)	49

Tabell-liste

Tabell 1. Respondenter i leserundersøkelsen per årsverksinnsats ved HiOA 2013.....	10
Tabell 2. Artiklenes hovedfokus (internt/ekstern) etter avis, prosent.....	16
Tabell 3. Artiklenes hovedtema etter avis, prosent	16
Tabell 4. Artiklene i Khrono etter om de har fokus på ett fakultet eller ikke, prosent. (N=204)	17
Tabell 5. Artikler med innretting på enkeltfakultet etter antall studenter. Antall.....	18
Tabell 6. Artikler med innretting på enkeltfakultet etter antall ansatte. Antall	18
Tabell 7. Artikler i Khrono med omtale av profesjonsutøvelse etter sjanger. Prosent	18
Tabell 8. Antall synlige muntlige kilder i nyhetsartiklene etter avis. Prosent.....	22
Tabell 9. Hovedkildes kjønn i nyhetsartikler etter avis. Prosent	22
Tabell 10. Hovedkildens tilknytning (intern/ekstern) i nyhetsartikler etter avis. Prosent	23
Tabell 11. Intern hovedkildes posisjon/stilling i nyhetsartikler etter avis. Prosent	23
Tabell 12. Artiklenes person/saksorientering etter avis. Prosent.....	26
Tabell 13. Andel artikler som har originalfoto, grafikk, video og lenker etter avis. Prosent	27
Tabell 14. Nyhetsartikler med konfliktramme etter avis. Prosent.	27
Tabell 15. Nyhetsartiklenes holdning til nyhetskilder fra egen institusjon etter avis. Prosent.....	32
Tabell 16. Nyhetsartiklenes holdning til viktigste interne nyhetskilde i Khronoartikler etter kildens posisjon. Prosent.....	32
Tabell 17. Artiklenes holdning til egen institusjonsledelse etter avis. Prosent	33
Tabell 18. Artiklenes holdning til egen institusjonsledelse etter hovedfokus og avis. Prosent.	33
Tabell 19. Kritisk/negativ holdning til HiOA-ledelsen i Khrono-artikler etter tema. Prosent	34
Tabell 20. Andelen ukentlige lesere av Khrono etter kjønn og rolle. Prosent. N=1347.....	36
Tabell 21. Generell tilfredshet med Khrono etter posisjon. Gjennomsnitt og standardavvik.	40
Tabell 22. Studenters generelle tilfredshet med Khrono etter kjønn og studietid. Gjennomsnitt og standardavvik.....	41
Tabell 23. Ansattes generelle tilfredshet med Khrono etter ansettelseslengde. Gjennomsnitt og standardavvik.....	41
Tabell 24. Ansattes generelle tilfredshet med Khrono etter stillingstype og arbeidssted. Gjennomsnitt og standardavvik.....	42
Tabell 25. Unike sidevisninger for Khrono, målt i undersøkelsesukene i utgivelsesperioden	44
Tabell 26. Estimert av faktiske brukere	45
Tabell 27. Gjennomsnittlige lesertall, delinger og kommentarer per artikkel etter år.....	46
Tabell 28. Lesertall, delinger og kommentarer etter hovedfokus (internt/ekstert). Gjennomsnitt. N=204	47
Tabell 29. Lesertall, kommentarer og delinger etter tema. Gjennomsnitt og standardavvik (for lesertall)	47
Tabell 30. Mest leste artikler i Khrono etter «unike sidevisninger» i perioden april 2013 – 4. august 2014.	48

1 Sammendrag

Denne rapporten presenterer resultater fra en evaluering av Høgskolen i Oslo og Akershus sin uavhengige nettavis Khrono. Evalueringen av Khrono baserer seg på analysen av tre empiriske kilder. De to viktigste er en innholdsanalyse av et utvalg artikler fra Khrono, Universitetsavisa og Uniforum og en leserundersøkelse mot ansatte og studenter ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA).

I Khronos formålsparagraf slås det fast at avisa skal:

«ha en redaksjonell profil som spesialforum for HiOA-relatert stoff og -debatt. Dette søkes etterlevd ved å:

- dekke høgskolens virksomhet og relaterte temaer og belyse mangfoldet av aktiviteter og miljøer ved høgskolen
- bringe stoff som analyserer forutsetningene for, og resultatene av HiOAs virksomhe
- stimulere til meningsutveksling og faglig debatt»

Analysen viser at Khrono helt klart drives i tråd med første punkt i formålsparagrafen: *Dekke høgskolens virksomhet og relaterte temaer og belyse mangfoldet av aktiviteter og miljøer ved høgskolen.* To tredjedeler av artiklene i Khrono har internt hovedfokus. Stofftilfanget er bredt og mange miljøer slipper til.

Punktet om at Khrono skal *bringe stoff som analyserer forutsetningene for, og resultatene av HiOAs virksomhet*, er vanskeligere å operasjonalisere både for redaksjonen og for evalueringen. Vi har analysert innslaget av politikk, som er en viktig del av forutsetningene for Hioas virksomhet og finner at 15 prosent av artiklene handler om utdannings- og forskningspolitikk. Det er noe mer enn i avisene vi sammenlikner med. Derimot finner vi forholdsvis få artikler som omtaler profesjonsrelaterte spørsmål utenfor skolen.

Vi finner videre at Khrono i betydelig grad *stimulerer til meningsutveksling og faglig debatt*. Minst ukentlig er det en artikkel som genererer mer enn ti digitale debattinnlegg, og et massivt flertall av leserne er enig i en påstand om at Khrono bidrar til meningsbrytning.

Leserundersøkelsen viser videre at 60 prosent av de ansatte leser Khrono ukentlig – mot 11 prosent av studentene. Menn leser avisen noe oftere enn kvinner, og leserfrekvensen er høyere for studenter og ansatte med lengre fartstid ved HiOA. De ansatte ved forskningssentrene er underrepresenterte blant de hyppige leserne.

Leserundersøkelsen viser også at det store flertallet av både studenter og ansatte oppfatter Khrono som en «kritisk og uavhengig avis», mens innholdsanalysen viser at Khrono-artiklene samlet sett er nokså balanserte i sin holdning til ledelsen. Mens om lag halvparten er både/og eller nøytrale, er de øvrige delt om lag i to. Fordelingen er i det store og hele svært lik fordelingen i de to avisene vi sammenlikner med.

Khrono benytter flere kilder i sine artikler enn de to universitetsavisene. De benytter også i noe større utstrekning kvinnelige hovedkilder, men bruken av kvinnelige hovedkilder er lavere enn kvinners

relative andel av høyskolens ansatte og studenter. Khrono benytter seg også i stor grad av skriftlige kilder som synliggjøres i artiklene.

Det er et mål at Khrono skal være tabloid i den «positive meningen av begrepet». Analysen tyder på at Khrono evner å framstille saker forståelig og korrekt, men utover dette synes ikke avisa å være utpreget tabloid i form eller innhold. Khrono har ikke noe spesielt sterkt personfokus og flertallet av sakene har heller ikke utpreget konflikt-framing.

Leserne er middels tilfreds med Khrono. Tilfredsheten varierer mer innenfor enn mellom ulike grupper. Kjønn ser ikke ut til å ha særlig betydning for respondentenes tilfredshet med Khrono. Den sterkeste sammenhengen i materialet er at ansatte er klart mer tilfredse med Khrono enn studentene. Det er også en viss tendens til at tilfredsheten med Khrono øker når studentene og de ansattes «fartstid» ved HiOA går opp. Blant de ansatte varierer tilfredsheten etter hvilket arbeidssted de er knyttet til.

2 Om undersøkelsen og datamaterialet

Evalueringen av Khrono baserer seg på analysen av tre empiriske kilder. De to viktigste er en innholdsanalyse av et utvalg artikler fra Khrono, Universitetsavisa og Uniforum og en leserundersøkelse mot ansatte og studenter ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA). I tillegg er det gjennomført en egen spørreundersøkelse mot ledere ved HiOA. Det ble også gjennomført en responskartlegging mot et panel studenter ved Høgskulen i Volda som har lest utvalgte artikler i Khrono, men dette datasettet ga lite relevant informasjon og er ikke nærmere behandlet i rapporten.

2.1 Innholdsanalysen

Vi har gjennomført en kvantitativ innholdsanalyse av Khrono ved å velge ut alle publiseringer gjort i 14 utvalgte uker fordelt over perioden fra avisens oppstart i april 2013 til og med juli 2014. Vi valgte ut om lag hver fjerde uke, men justerte for påske og jul. På denne måten mener vi å kunne gi et rimelig godt og representativt bilde av hvordan Khrono har framstått i løpet sin korte eksistens. Artiklene ble stilt til disposisjon av Khronos redaksjon etter våre anvisninger. Avisa lagrer alle sine publiseringer i et kronologisk, digitalt arkiv der også innsendte kommentarer blir beholdt og antall delinger blir registrert.

Utvalget av artikler fra Khrono består av i alt 204 artikler. De ble kodet på 40 ulike innholdsvariabler for å finne å kartlegge fire *dimensjoner* ved Khronos form og innhold: tematikk, kildebruk, sjanger/form og holdning.

Dimensjonen «tematikk» dreier seg dels om artikkelens fokus er på høyskoleinterne forhold eller ikke og dels om hva slags saksfelt artikkelen dreier seg om. «Kildebruk» handler om kategorier som antall kilder i artiklene, kildenes kjønn, stilling og institusjonstilknytning (HiOA/ekstern) osv. «Sjanger»-variablene vil kartlegge form og framstilling, men den siste dimensjonen «holdning» skal måle om artikkelen viser en uavhengig/kritisk holdning til høgskolen og dens ansatte/studenter eller ikke.

I tillegg registrerte vi delinger på sosiale medier og opplastede kommentarer til hver enkelt artikkel. Ved hjelp av Khronos redaksjon fikk vi også tilgang til lesertall («unike sidevisninger») for hver av de utvalgte artiklene. Kodeskjemaet er trykt som vedlegg i rapporten.

Kodingen ble gjennomført av studentassistenter under veiledning av forskerne. Vi har gjennomført en kontrollkoding av et utvalg artikler og fant rimelig godt samsvar mellom studentenes kodinger og forskernes, med unntak for noen av de variablene som var mest vurderingsbaserte. Dette ble forbedret ved at noen av variablene ble tatt ut av undersøkelsen, blant annet inndelingen i «episodisk» og «tematisk framing» som viste seg lite egnet på dette materialet, mens andre ble rekodet av forskerne (f.eks. holdning til HiOA-ledelsen).

For å kunne gjøre en sammenlikning mellom Khrono og to andre nettaviser utgitt av høyere utdanningsinstitusjoner og med noenlunde samme type formålsparagraf, har vi gjennomført en tilsvarende innholdsanalyse av Universitetsavisa ved NTNU i Trondheim og Uniforum ved

Universitetet i Oslo.¹ Her var - av forskningsøkonomiske hensyn - utvalget artikler mindre. Vi valgte ut i alt åtte uker til denne sammenlikningen (ukene 32, 37, 41 og 45 i 2013 og uke 8, 12, 15 og 20 i 2014). Artikkelen som var publisert av Uniforum disse ukene ble stilt til disposisjon av redaktøren. For Universitetsavisa benyttet vi, etter anvisning fra redaksjonen, en søkefunksjon på deres nettside for å finne fram de aktuelle ukene.

På denne måten er 69 artikler fra Uniforum og 86 artikler fra Universitetsavisa med i undersøkelsen.

Vi mener å kunne begrunne at utvalget er representativt. Men utvalget blir totalt ganske lite, slik at multivariate analyser må tolkes med betydelig varsomhet.

Vi har også hatt tilgang til lesertall («unike sidevisninger») for de enkelte artiklene. Tallene er stilt til disposisjon av Khronos redaksjon, og vi har også fått tilgang til Google analytics (systemet som måler trafikken på Khronos sider), slik at vi kunne gjøre egne kjøringer.

En artikkel måtte utelates fra noen av de statistiske analysene fordi den skilte seg dramatisk ut. Det dreier seg om et referat og et videoopptak fra et foredrag ved sosialmedisiner Per Fugelli. Siden hadde over 40000 unike visninger, 699 delinger og 67 digitale kommentarer. Årsaken er at den – sannsynligvis på grunn av et kontroversielt tema («Norge er blitt et feigt land») og en nasjonal kjent og omstridt person - fikk omfattende spredning gjennom sosiale medier og dermed nådde et langt bredere, nasjonalt publikum enn Khrono normalt gjør.

Vi gjennomførte også en mindre kvalitativ studie av noen utvalgte artikler. I den kvalitative studien la vi hovedvekten på å vurdere i hvor stor grad Khrono framstår «kritisk og uavhengig» og i hvilken grad avisa har et tabloid («i god forstand») formspråk.

2.2 Leserundersøkelsen

Det empiriske grunnlaget for leserundersøkelsen er en elektronisk survey sendt ut til ansatte og studenter ved HiOA. Surveyen ble sendt ut 2. september 2014, med purringer 5. og 10. september. Totalt kom det inn 619 svar fra de ansatte og 732 svar fra studentene. I tillegg har vi mottatt 72 eposthenvendelser (61 fra ansatte og 11 fra studenter) der avsender enten oppgir å ikke vite hva Khrono er eller ikke å ha lest Khrono.

Epostlistene som vi har fått overlevert fra oppdragsgiver omfatter mer enn den reelle populasjonen ansatte og studenter (blant annet inkluderer de en god del tidligere ansatte og studenter). Vi har derfor ikke hatt mulighet til å beregne nøyaktig svarprosent. Hvis vi tar utgangspunkt i det oppgitte antallet ansatte og studenter på HiOAs hjemmesider kan vi anslå svarandelene for ansatte til ca 33 % og for studenter til ca 4 %. Vi vurderer at svarandelen fra de ansatte gir et tilstrekkelig grunnlag til å vurdere de ansattes bruk og vurderinger av Khrono. Svarandelen for studenter er såpass lav at alle analyser av studentenes bruk og vurderinger av Khrono er heftet med svært stor usikkerhet.

¹ Universitetsavisa «utgis av NTNU og redigeres etter Redaktørplakaten og pressens Vær Varsom-plakat. Avisen er medlem av Den norske fagpresses forening» (Avisas nettside). Uniforum «redigeres etter Redaktørplakaten og Vær Varsom-plakaten og er medlem av Fagpressen» (Uniforums vedtekter paragraf 1). Khronos formålspragraf er omtalt i kapittel 3.

2.2.1 Frafall ansatte etter fakultet kjønn og fakultet

Siden vi ikke kjenner den reelle populasjonen nøyaktig, har vi ikke kunnet gjennomføre en presis frafallsanalyse i forhold til viktige variabler som alder og ansettelsestid. DBH-databasen har derimot en oversikt over årsverksinnsatser fordelt på kjønn og fakultet for 2013. Vi har brukt dette som et utgangspunkt for å vurdere skjevheter i utvalget.

Kvinneandelen blant de ansatte ved HiOA målt i årsverksinnsatser, var i 2013 i 67,2 % mens kvinneandelen i vårt svarmateriale var 68,5 %. Med andre ord synes frafallet å være jevnt fordelt etter variabelen kjønn.

I figurene nedenfor er antallet svar fordelt etter fakultet sett opp mot årsverksinnsatsene for de samme fakultetene. For å kunne sammenligne svarandelene mellom fakultetene har vi konstruert målet *Respondenter per årsverksinnsats*.

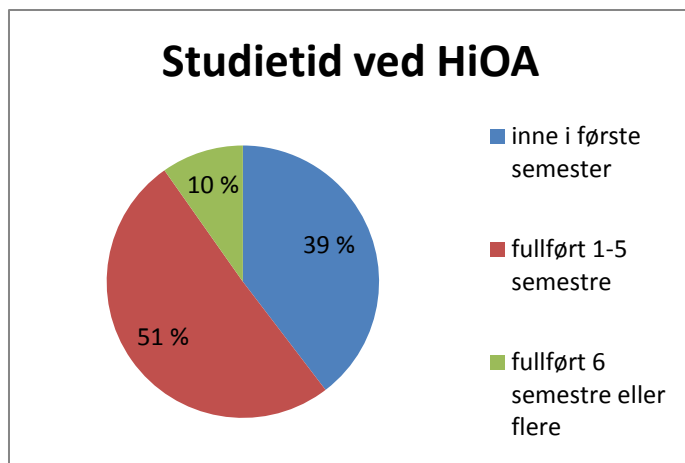
Svarandel per årsverksinnsats 2013			
Fakultet	Antall respondenter	Årsverksinnsatser 2013	Respondenter per årsverksinnsats 2013
Helsefag	131	473	0,28
Samfunnsfag	103	242	0,43
Lærerutdanning og internasjonale studier	128	407	0,31
Teknologi, kunst og design	49	202	0,24

Tabell 1. Respondenter i leseundersøkelsen per årsverksinnsats ved HiOA 2013.

Som det fremgår av tabellen varierer frafallet en del mellom fakultetene. Ansatte ved Fakultet for samfunnsfag er markant overrepresentert i utvalget mens Fakultet for Teknologi, kunst og design er klart underrepresentert.

2.2.2 Frafall studenter etter kjønn og studietid

I følge DBH-databasen var kvinneandelen blant studentene (målt i heltidsekvivalenter) i 2013 70 % mot 72 % i vårt materiale. Med andre ord synes frafallet å være jevnt fordelt etter variabelen kjønn.

Figur 1. Studentrespondentenes fordeling etter studietid ved HiOA N=728.

Figuren viser at 39 % av studentrespondentene er inne i sitt første semester ved HiOA. Selv om vi ikke kjenner nøyaktig til hvordan populasjonen studenter varierer i forhold til sted i studieløpet, synes førstesemesterstudentene å være sterkt overrepresentert i materialet.

2.3 Lederundersøkelsen

Det ble gjennomført en egen undersøkelse av ledernes bruk og vurdering av Khrono. Et spørreskjema med ni spørsmål (i all hovedsak med åpne svarkategorier) ble sendt til i alt 14 ledere (rektoratet, dekanene og høgskoledirektørens ledergruppe). Vi fikk ni svar. Spørreskjemaet er trykt i vedlegg 2.

3 Praktisering av formålsparagrafen

3.1 Om Khronos formelle stilling og formålsparagrafen

Styret ved Høgskolen i Oslo og Akershus vedtok i 2012 å publisere en nettavis. Nettavisen har fått navnet Khrono etter tidsguden i gresk mytologi. Khrono har et eget styre som er ledet av førsteamanuensis Birgitte Kjos Fonn. Redaksjonen har to faste redaksjonelle medarbeidere og bruker i tillegg en del frilansere. Ansvarlig redaktør er Tove Lie. Avisa har publisert daglig på nettet siden april 2013.

Høgskolens styre har vedtatt en formålsparagraf for Khrono der det innledningsvis heter at den er en «uavhengig nettavis, redigert etter Redaktørplakaten, Lov om redaksjonell fridom og pressens Vær Varsom-plakat (VVP). Avisen er medlem i Den norske fagpresses forening».

3.1.1 Nærmere om Khronos stilling i forhold til Lov om redaksjonell fridom

Spørsmålet om avisa faktisk er omfattet av Lov om redaksjonell fridom er ikke helt avklart. I lovens paragraf 3 heter det at bestemmelsene gjelder «periodiske publikasjoner som driv journalistisk produksjon og formidling av nyhende, aktualitetsstoff og samfunnsdebatt», men likevel *ikke* «medium som har som hovudføremål å drive med reklame eller marknadsføring, eller som hovudsakleg er retta mot medlemmer eller tilsette i bestemte organisasjonar, foreiningar eller selskap.»

Det er den siste bisetningen som gjør det uklart om Khrono er omfattet av loven, og det er neppe avgjørende at høgskolestyret har *vedtatt* at avisa skal omfattes. Et slikt spørsmål må i siste instans avgjøres av domstolene. Det finnes ingen relevante dommer,² men spørsmålet har vært vurdert av Kulturdepartementet som i et brev til Høgskolen i Oslo og Akershus skrev:

For publikasjoner som ikkje er rent interne, vil det avgjørende dermed være om de har betydelig (”monaleg”) nedslagsfelt ut over medlemsmassen, og en ambisjon om å være premissgiver og deltaker i samfunnsdebatten på sitt felt, dvs. ut over de organisasjoner, foreninger eller selskap som publikasjonen er tilknyttet. Hovedpoenget er mao. at publikasjonen må være rettet mot den allmenne offentligheten og ikke bare et lukket forum. Her vil det særlig være relevant å se på om khrono.no har en ambisjon om å bli, og faktisk blir, lest ut over gruppen av studenter og ansatte på HiOA.³

Departementet viser videre til at Khrono selv har som målsetting å nå utover høgskolens egne studenter og ansatte og at *hvis det lykkes*, omfattes avisa av Loven. Denne undersøkelsen gir noen indikasjoner på spredningen av Khronos lesere og dermed en indikasjon på om loven gjelder.

Men så lenge styret har vedtatt at Redaktørplakaten gjelder, har dette liten praktisk betydning i denne sammenhengen.

² *Hvor uavhengige er vi egentlig.* Rapport. Fagpressen, september 2014.

³ Brev fra Kulturdepartementet til Kunnskapsdepartementet 2013-07-24.

3.1.2 Redaktørplakaten

Redaktørplakaten er en privatrettslig avtale mellom medieutgiverens organisasjon (Mediebedriftenes Landsforening) og redaktørens organisasjon (Norsk Redaktørforening).⁴ Plakaten regulerer forholdet mellom eier/utgiver og redaktøren.

Både redaktørplakaten og loven slår fast at en redaktør forutsettes å dele «sitt mediums grunnsyn og formålsbestemmelser» (plakatens formulering), og Redaktørplakaten sier at redaktøren plikter å tre tilbake hvis han eller hun kommer «i uløselig konflikt med mediets grunnsyn».

På den annen side sier både plakaten og loven at redaktøren ikke kan overprøves av eieren i den daglige virksomheten. Det heter f.eks. i plakaten at «innenfor denne rammen (mediets grunnsyn, vår anm.) skal redaktøren ha en fri og uavhengig ledelse av redaksjonen og full frihet til å forme mediets meninger, selv om de i enkelte spørsmål ikke deles av utgiveren eller styret». Og i paragraf 4 i loven heter det at «eigaren av medieføretaket eller den som på eigaren sine vegner leier føretaket, kan ikkje instruere eller overprøve redaktøren i redaksjonelle spørsmål, og kan heller ikkje krevje å få gjere seg kjend med skrift, tekst eller bilete eller høyre eller sjå programmateriale før det blir gjort allment tilgjengeleg.»⁵

Kjernen i bestemmelsene er altså at redaktøren innenfor de generelle rammene som gis av styret, skal stå helt fritt til å redigere sin avis uten innblanding og styring fra eierne/utgiverne, i dette tilfellet styret og ledelsen ved HiOA. Dermed skiller Khronos virksomhet seg prinsipielt fra virksomheten til Avdeling for samfunnskontakt og kommunikasjon ved skolen som er direkte underlagt Høgskoledirektøren. Denne enheten redigerer f.eks. nettsiden www.hioa.no som omtaler en del av de samme sakene som Khrono.

Det er en forutsetning for medlemskap i norsk fagpresses forening, Fagpressen, at Redaktørplakaten gjelder. Men en ny undersøkelse tyder på at praksis kan være noe varierende. 27 prosent av de spurte fagpresseredaktørene sier at eier eller utgiver har forsøkt å instruere eller overprøve redaktøren i redaksjonelle spørsmål.⁶ Vi har ikke undersøkt om eieren har handlet slik overfor Khronos redaktør.

3.1.3 Vær Varsom Plakaten

Høgskolestyret slår også fast at Khrono skal følge Vær Varsom Plakaten (VVP)⁷ som er norsk presses etiske regelverk. VVP er vedtatt av Norsk Presseforbund, som er en paraplyorganisasjon for norske medieutgivere, redaktører og journalister. Fagpressen er medlem av Presseforbundet. Regelverket håndheves av Pressens Faglige Utvalg som er oppnevnt av Presseforbundet.

VVP er også tosidig. Plakaten sier på den ene siden (kapittel 1) at redaksjonen skal være fri og uavhengig og ikke kan «gi etter for press fra noen som vil hindre åpen debatt, fri informasjonsformidling og fri adgang til kildene.» Dette gjelder også publikasjonens *eiere*. På den annen side er VVP en etisk begrunnet begrensning i redaksjonens frihet når det gjelder en rekke forhold knyttet til redaksjonell praksis og publisering.

⁴ <http://www.nored.no/Redaktoeransvar/Redaktoerplakaten>

⁵ Lov om redaksjonell fridom i media, <http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-13-41>

⁶ *Hvor uavhengige er vi egentlig*. Rapport. Fagpressen, september 2014.

⁷ <http://www.nored.no/Etikk/Vaer-Varsom-plakaten>

3.1.4 Andre bestemmelser i formålsparagrafen

Eieren har videre i formålsparagrafen bestemt at Khrono skal tilstrebe en «kritisk og seriøs journalistikk, i tråd med den frie pressens idealer».

Det viktigste innholdet i denne formuleringen er etter vårt syn at Khrono skal være en *journalistisk* publikasjon om Høgskolen, styrt av journalistikkens yrkesnormer og profesjonsetikk, altså ikke f.eks. et informasjonsorgan for HiOA styrt av informasjonssyrkets normer og verdier.

Vi går videre ut fra at den «frie pressens idealer» må forstås slik pressen selv framstiller sine dem. Dette idealet har flere elementer. For det første kreves *uavhengighet* fra alle eksterne aktører, også (til dels) fra eierne. Denne uavhengigheten er i Khronos tilfelle formalisert, både gjennom avtaler, lovverk og etiske plakater.

For det andre stiller den «frie presses idealer» krav om et spesielt *innhold*. Dette innholdskravet er vanskeligere å operasjonalisere og formalisere, delvis fordi et slikt krav i seg selv kan komme i strid med uavhengigheten.

Men innholdskravet blir normalt formulert som et «samfunnsoppdrag» (Hutchinskommissjonen 1947, Siebert & al 1956, Hallin og Mancini 2004, Roppen & Allern 2012). Dette oppdraget er for konsesjonsstyrte etermedier formalisert i ulike typer juridiske avtaler, kontrakter og plakater der Staten er part, for øvrige media er samfunnsoppdraget selvpålagt og ofte formulert i en formålsparagraf eller ulike typer redaksjonelle regler. De siste årene er det blitt vanligere å gjøre rede for hvordan redaksjonen selv mener å ha ivaretatt dette samfunnsoppdraget.⁸ Vår undersøkelse, som gjennomføres på oppdrag for Khronos eier, kan sees som et ledd i denne trenden.

Khronos «samfunnsoppdrag» er formulert i formålsparagrafen og i et sett redaksjonelle regler. Disse bestemmelsene begrenser Khronos redaksjonelle frihet ved å slå fast at avisa skal:

«ha en redaksjonell profil som spesialforum for HiOA-relatert stoff og -debatt. Dette søkes etterlevd ved å:

- dekke høgskolens virksomhet og relaterte temaer og belyse mangfoldet av aktiviteter og miljøer ved høgskolen
- bringe stoff som analyserer forutsetningene for, og resultatene av HiOAs virksomhet
- stimulere til meningsutveksling og faglig debatt»⁹

De to første punktene er krav til nettavisas *temavalg*. Artiklene skal dekke høgskolens virksomhet og «relaterte temaer», og den skal «belyse mangfoldet» av aktiviteter og miljøer. Vi tolker dette som at Khrono skal legge hovedvekten på å dekke det som foregår ved skolen, men også kan omtale spørsmål i tilknytning til virksomheten («relaterte temaer», som det heter).

Det andre punktet er noe vanskeligere å operasjonalisere. Hva som er «forutsetningene for» og «resultatene av» HiOAs virksomhet er ikke selvvinnlysene. «Forutsetningene for» virksomheten kan i prinsippet være det meste, fordi en høgskole plassert (i hovedsak) midt i Oslos sentrum, vil være

⁸ Se f.eks. Norsk Redaktørforening: Redaksjonell årsrapport 2013. <http://arsrapport.nored.no/Nasjonal-redaksjonell-aarsrapport-2013>

⁹ Referert fra Høgskolens tilbudsforespørsel.

avhengig av og prisgitt for eksempel landets makroøkonomi, studentmoter og kommunale reguleringsplaner. «Resultatene av» må henvise til samfunnsmessige og individuelle effekter av HiOAs virksomhet, knyttet til både til utdanning av tusenvis av studenter hvert år, en betydelig forskningsinnsats på mange felt og en utstrakt formidlingsvirksomhet (der Khrono selv spiller en rolle).

Vi har også tolket det slik at fordi HiOA ønsker å være å profesjonsrettet institusjon og på sikt bli et profesjonsuniversitet, vil Høgskolens forhold til de sentrale profesjonene som Høgskolen utdanner kandidater til (sykepleier, ingeniør, sosionom, lærer osv.), være sentralt.

Det siste punktet i formålsparagrafen handler om Khronos *funksjon*. Avisa skal bidra til «meningsutveksling» og «faglig debatt». Dette kan måles på ulike vis, i denne undersøkelsen har vi dels samlet inn tall for lesing, deling og kommentering – og dels spurt målgruppa hva de mener om spørsmålet.

Vi har vurdert Khronos temavalg opp mot formålsbestemmelsene ved hjelp av en innholdsanalyse av utvalgte artikler og ved hjelp av en survey der brukergruppa sier noe om hvordan den oppfatter avisas temavalg.

3.1.5 Øvrige retningslinjer

I tillegg til formålsparagrafen (som er vedtatt av høgskolestyret), har Khronos styre vedtatt egne retningslinjer. Først og fremst har styret utpekt avisas *målgruppe* til å være «alle ansatte og alle studenter ved HiOA, i tillegg kommer alle andre som er interessert i stoff fra avisens nedslagsfelt».

Det heter at «selv om avisen skal være et spesialforum for HiOA-relatert stoff skal den også ha allmenn interesse».

Vi har analysert i hvilken grad Khrono når ut til studenter og ansatte ved HiOA ved hjelp av en leserundersøkelse. Og vi har gjort et forsøk på å analysere hvordan den når andre potensielt interesserte gjennom analyser av trafikktall.

Avisstyret har også fastlagt en sjanger- og formbeskrivelse som lyder slik:

«Vi skal nå den høyt utdannede målgruppen til avisen, blant annet ved å:

- Gjøre vanskelig stoff tilgjengelig, forenkle uten å overforenkle
- Benytte grafiske virkemidler, bilder/video for å visualisere komplekse saker
- Fortelle historier, formidle saker via mennesker/personer, der dette er hensiktsmessig og mulig
- Være like mye opptatt av mennesker som av saker

Avisen skal baseres på etterrettelig, seriøs og kritisk journalistikk. Avisen skal bygge tillit og troverdighet i høgskolemiljøene. Den skal være nyttig og underholdende for målgruppen, også

modig og gjerne kontroversiell. Saklighets- og vesentlighetsprinsippet skal ligge til grunn. Det er et mål å sette dagsorden i samfunnsdebatten, samt å bli sitert av andre medier.»¹⁰

På Khronos nettside er dette formulert som å «*være tabloid i formen, i den positive betydningen av sjangeren*». Det er ikke selvinnsyende hva en slikt mål innebærer. Vi drøfter det videre i avsnitt 3.4.

For å kartlegge hvordan Khrono oppfyller avisstyrets sjanger- og formbeskrivelser har vi anvendt både en kvantitativ og kvalitativ innholdsanalyse og brukt noen spørsmål i leserundersøkelsen.

3.2 Tematikk

Vi har kartlagt Khronos temavalg, med særlig vekt på om artiklene har hovedfokus på interne forhold ved HiOA eller eksterne spørsmål. Det er selvsagt ikke alltid like enkelt å kategorisere artikler på denne måten. Mange oppslag handler om begge deler, ofte er generelle samfunnsspørsmål «caset», dvs. belyst ved intervjuer med ansatte og/eller studenter ved Høgskolen. Men hovedfordelingene – når vi tvinger fram en dikotom fordeling mellom «internt» eller «eksternt» fokus ser slik ut

Artiklenes hovedfokus					
	Khrono			Uniforum	Universitetsavisa
Hovedfokus	Debatt/mening	Nyhet/reportasje	Totalsum	Totalsum	Totalsum
Eksternt	55 %	23 %	30 %	35 %	38 %
Internt	45 %	76 %	70 %	65 %	62 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
N=	44	160	204	69	96

Tabell 2. Artiklenes hovedfokus (internt/eksternt) etter avis, prosent

Som tallene viser, er det en klar overvekt av artikler med *internt* hovedfokus, særlig i nyhetsdekningen. Forfatterne av debattinnlegg legger i større grad hovedvekt på spørsmål som (også) gjelder forholdene utenfor skolen. De to andre nettavisene har om lag den samme fordelingen mellom artikler med internt og eksternt hovedfokus.

Når det gjelder tematikk, viser tabellen under at nettavisa tar opp et bredt spekter av saker og tema

Artiklenes hovedtema			
	Avis		
Artikkelens hovedtema	Khrono	Uniforum	Universitetsavisa
Administrasjon og ledelse	10 %	14 %	10 %
Forskning	19 %	12 %	12 %
Næringsliv/arbeidsliv	5 %	17 %	17 %
Sosialt liv	14 %	4 %	7 %
Studentpolitikk	2 %	3 %	1 %
Utdanning	34 %	17 %	28 %
Annet	17 %	32 %	24 %
Totalsum	101 %	100 %	100 %
N=	204	69	96

Tabell 3. Artiklenes hovedtema etter avis, prosent

¹⁰ Referert fra Høgskolens tilbudsforespørsel

Khronos hovedvekt ligger, som vi ser, på utdanningsspørsmål, drøyt tredjeparten av artiklene handler om praksis og politikk knyttet til utdanning. De to andre dominerende temaene er «forskning» og «sosialt liv». Nærings- og arbeidsliv vies oppmerksomhet i noe mindre grad.

Her skiller Khrono seg fra de to andre avisene først og fremst ved at Uniforum og Universitetsavisa legger mer vekt på næringsliv og arbeidsliv og mindre på utdanning/undervisning. Det er ingen store forskjeller i fordelingen mellom tema hvis vi kontrollerer for variable som sjanger, omtalt fakultet, år osv.

Vi har omkodet den samme variabelen for å se i hvor stor grad avisene dekker politiske spørsmål. Da finner vi følgende:

Artiklenes hovedtema (politikk)			
Artiklenes hovedtema	Avis		
	Khrono	Uniforum	Universitetsavisa
Politikk	15 %	7 %	12 %
Administrasjon og ledelse	10 %	14 %	10 %
Annet	12 %	20 %	19 %
FoU-praksis og forskningsfunn	16 %	7 %	9 %
Næringsliv/arbeidsliv	5 %	17 %	17 %
Sosialt liv ansatte	1 %	0 %	3 %
Sosialt liv studenter	12 %	4 %	3 %
Studentpolitikk	2 %	3 %	1 %
Utdanningspraksis	22 %	14 %	19 %
Økonomi	5 %	12 %	6 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %
N=	204	69	96

Tabell 3b. Artiklenes hovedtema etter avis, prosent

Vi ser at 15 prosent av Khronos artikler handler om politikk, nærmere bestemt forskningspolitikk og utdanningspolitikk. 5 % dreier seg om økonomi, som også ofte har politiske undertoner. Andelen politiske artikler er høyere enn i de to andre avisene. Men hvis vi tar med økonomi blir fordelingen omtrent lik i alle de tre avisene.

Vi har videre undersøkt om artiklene handler om et spesielt fakultet eller er mer generelt innrettet.

Fokus på ett fakultet eller ikke	
	Fokusert fakultet
Generelt	72 %
Utdanning	11 %
Samfunnsfag	6 %
Teknologi, kunst og design	7 %
Helsefag	3 %
SPS	1 %
Totalsum	100 %

Tabell 4. Artiklene i Khrono etter om de har fokus på ett fakultet eller ikke, prosent. (N=204)

Vi finner her at hele 72 prosent av artiklene har en mer generell tilnærming til høgskolen eller samfunnet for øvrig, mens 27 prosent er oppslag med mer fakultetspesifikk innretting.. Bare en artikkel dreier seg særskilt om et av HiOAs tre sentre.¹¹

Vi har sammenliknet antall artikler med innretting på et spesielt fakultet med antall ansatte og antall studenter på det aktuelle fakultetet og finner følgende fordeling

Innretting på fakultet etter antall studenter			
	Omtalt fakultet	Opptakstall ved omtalt fakultet 2013	Artikler per 1000 studenter
Teknologi, kunst og design	14	1 297	10,8
Utdanning	23	2 499	9,2
Samfunnsfag	13	1 747	8,0
Helsefag	7	2 371	3,0

Tabell 5. Artikler med innretting på enkeltfakultet etter antall studenter. Antall

Innretting på fakultet etter antall ansatte			
	Artikler	Årsverksinnsatser ved omtalt fakultet 2013	Artikler per 100 årsverksinnsatser
Teknologi, kunst og design	14	202	6,9
Utdanning	23	407	5,6
Samfunnsfag	13	242	5,4
Helsefag	7	473	1,5

Tabell 6. Artikler med innretting på enkeltfakultet etter antall ansatte. Antall

Som vi ser, er Fakultet for helsefag underrepresentert hvis vi regner på denne måten, både når det gjelder ansatte og studenter. Men vi vil understreke at siden de aller fleste artiklene *ikke* er fakultetsspesifikke, dreier det seg om små tall.

HiOA ønsker å profilere seg som en profesjonsrettet høgskole (og etterhvert som et profesjonsrettet universitet). I hvilken grad Khrono følger opp dette, framgår av tabellen under:

Profesjonsutøvelse			
	Debatt/mening	Nyhet	Totalsum
Ja	34 %	39 %	38 %
Nei	66 %	61 %	62 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %
N=	44	160	204

Tabell 7. Artikler i Khrono med omtale av profesjonsutøvelse etter sjanger. Prosent

Drøyt hver tredje artikkel omhandler profesjonsutøvelse. Det gjelder både debattartikler (som f.eks. et innlegg om bruken av postdoktorstillinger på HiOA) og nyhetsdekningen (som f.eks. en artikkel om tidligere studenter ved lærerinneskolen i husstell som skrev felles dagbok i 60 år). Vi har valgt en lav

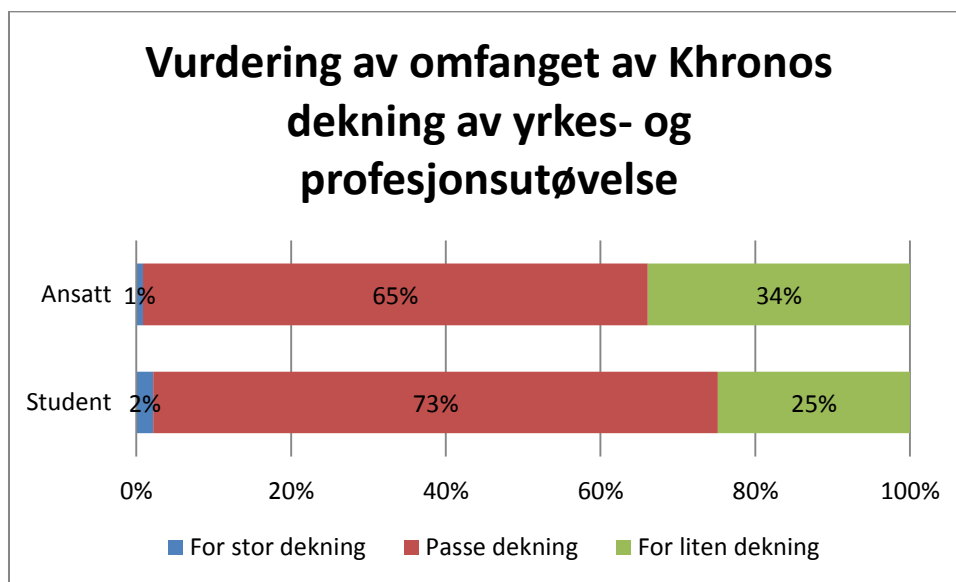
¹¹ De tre er Senter for profesjonsstudier, Senter for velferds- og arbeidslivsforskning, Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring.

terskel for å kode artiklene som å «omhandle profesjonsutøvelse». En nærmere analyse tyder på at profesjonsfokuset er sterkere i 2014 enn i 2013. Det gjelder både nyheter og kommentarer.

Vi konkludere med at Khrono har et internt hovedfokus. Artiklene er tematisk svært varierte, og de fleste handler om høgskolen som sådan, ikke om et enkeltfakultet eller -institutt. Vi finner også at faglige spørsmål knyttet til utdanning og forskning blir mer omtalt enn administrasjon/ledelse og arbeidsliv/næringsliv utenfor skolen.

Vi finner også et mange artikler som i større eller mindre grad handler om profesjonsutøvelse, men mindre omtale av næringsliv/arbeidsliv utenfor skolen enn vi finner Uniforum og Universitetsavisa. Khronos profesjonsfokus har så langt vært mer internt enn eksternt.

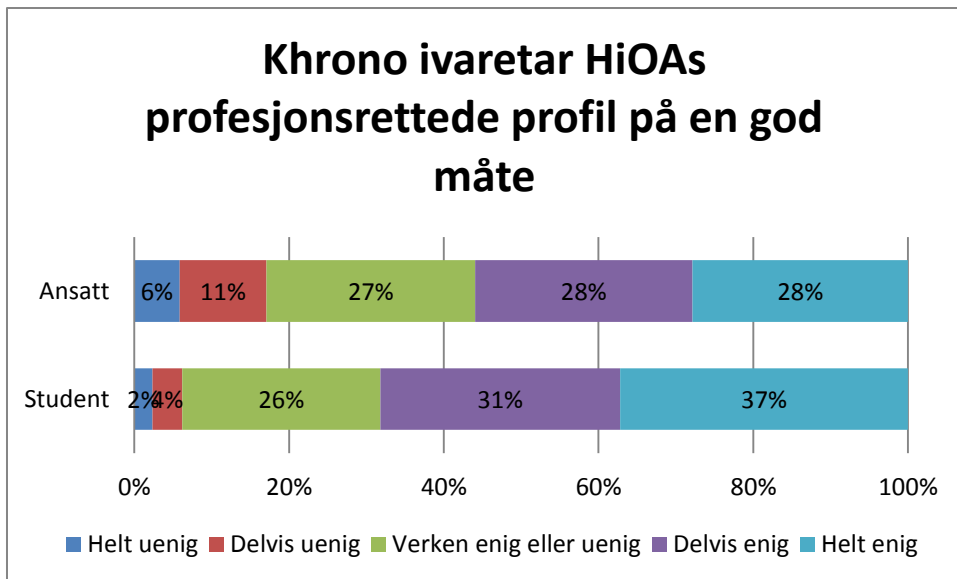
Hva sier så leserne? I leserundersøkelsen stilte vi respondentene to spørsmål om temaet. Det første dreide seg om hva de synes om *omfanget* av Khronos dekning av yrkes- og profesjonsutøvelse. Svarene var slik:

Figur 2. Ansatte og studenters vurdering av Khronos dekning av yrkes og profesjonsutøvelse (N=611)

Det framgår av figuren at 65 prosent av de ansatte synes Khrono har en «passe» dekning av profesjonsutøvelse mens 73 prosent av studentene svarer det samme. Nesten ingen synes det er for mye dekning, mens en tredel av de ansatte og en firedel av studentene synes det er for liten dekning.

Vi har også bedt respondentene ta stilling til påstanden om at «Khrono ivaretar HiOAs profesjonsrettede profil på en god måte». Svarene er gjengitt i figuren nedenfor:

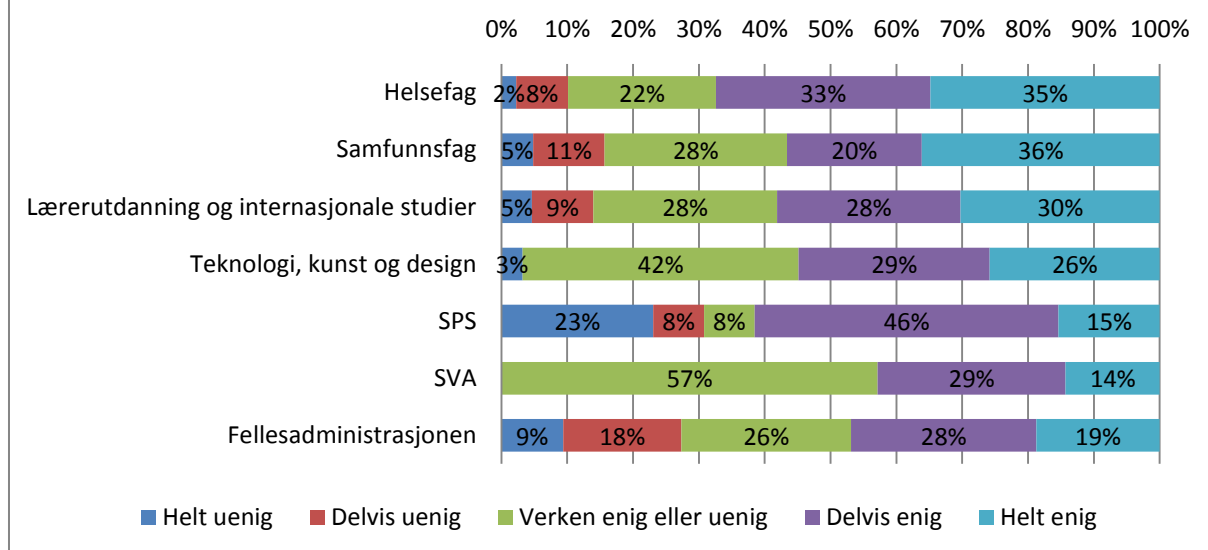

Figur 3. Ansatte og studenters vurdering av påstanden *Khrono ivaretar HiOAs profesjonsrettede profil på en god måte* (N=574)

Vi ser at 68 prosent av studentene og 56 prosent av de ansatte er helt eller delvis enige i at Khrono «ivaretar HiOAs profesjonsprofil på en god måte» - mot bare tre prosent av studentene og 17 prosent av de ansatte som er helt eller delvis uenige. Et flertall av leserne er altså fornøyde, men nesten halvparten av de ansatte svarer «verken enig eller uenig» eller er helt eller delvis uenige i påstanden.

De ansattes stilling til påstanden varierer noe etter arbeidssted. Det framgår av figuren nedenfor:

Khrono ivaretar HiOAs profesjonsrettede profil på en god måte

Figur 4. Ansattes vurdering av påstanden *Khrono ivaretar HiOAs profesjonsrettede profil på en god måte* etter arbeidssted (N=445)

Figuren viser at synet på påstanden varierer en del etter arbeidssted. De ansatte ved SPS og Fellesadministrasjonen skiller seg ut med en stor innbyrdes variasjon i holdning til påstanden og har også de klart største andelene helt eller delvis uenige. De ansatte ved SVA og de fire fakultetene stiller seg derimot gjennomgående nøytrale til eller helt eller delvis enige i påstanden.

I lederundersøkelsen gis det også nokså sprikende svar på spørsmålet «Hvordan vurderer du Khronos evne til å synliggjøre HiOA som en institusjon med profesjonsrettet profil?» Svarene varierer fra «liten grad» via «blandet - stofftilfanget like mye organisatorisk som faglig fokus» til «relativt bra».

Vi ser at selv om våre tall viser at en ganske stor andel av artiklene på et eller annet vis handler om profesjonsutøvelse, er en del av respondentene likevel ikke tilfredse med dette. Man skal her riktignok ta i betraktning at lesere har en tendens til alltid å ville ha mer av det meste når de blir spurt på denne måten.

Våre funn bekrefter i all hovedsak at Khrono drives i i tråd med første punkt i formålsparagrafen: *Dekke høgskolens virksomhet og relaterte temaer og belyse mangfoldet av aktiviteter og miljøer ved høgskolen.*

Det er vanskeligere å evaluere det andre punktet i formålsparagrafen om å «bringe stoff som analyserer forutsetningene for, og resultatene av HiOAs virksomhet». Men vi finner altså at 11 prosent av artiklene handler om utdannings- og forskningspolitikk, som åpenbart er en del av «forutsetningene for» høgskolens virksomhet. Vi finner også et visst antall artikler som dreier seg om profesjonsutøvelse utenfor skolen, som i alle fall delvis er «resultater av HiOAs virksomhet».

3.3 Kilder og forfattere

Personer blir synliggjort i Khrono enten ved at de blir intervjuet eller sitert på annen måte av journalistene i nyhetsartikler - eller ved at de skriver debattinnlegg eller kronikker som publiseres på

nettsida. Det er avisas ansvarlige redaktør som i siste instans bestemmer hvilke kilder som skal benyttes og hvilke debattinnlegg som skal komme på «trykk». Khrono praktiserer dessuten – i motsetning til vanlig praksis i norsk dagspresse - *forhåndskontroll* av online debattinnlegg¹², slik at det også er redaktøren som avgjør hvem som skal slippe til i kommentarfeltene.

3.3.1 Antallet kilder

Vi har først kartlagt hvor mange kilder Khrono benytter i sine nyhetsartikler.

Antall synlige muntlige kilder				
	Avis			Totalsum
	Khrono	Uniforum	Universitetsavisa	
0	8 %	17 %	12 %	11 %
1	28 %	28 %	47 %	32 %
2	24 %	20 %	25 %	24 %
3 eller flere	40 %	35 %	16 %	33 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %
N=	160	69	73	302

Tabell 8. Antall synlige muntlige kilder i nyhetsartiklene etter avis. Prosent

Det framgår at HiOAs nettavis har et relativt få enkildesaker. 64 prosent av nyhetsoppslagene har mer enn en kilde. Dette er mer enn i lokalaviser (Allern 2001, Dimmen 2012) og noe mindre enn i de store riksmidlene.¹³

Vi ser også at Khrono har flere kilder i sine artikler enn de to universitetsavisene, særlig Universitetsavisa. Artiklene i Khrono med null muntlige kilder er dels oppslag med skriftlige kilder, dels tekster som introduserer og omtaler videoopptak av møter og konferanser.¹⁴

3.3.2 Hvem er kildene?

Hovedkildens kjønn i de tre avisene varierer slik:

Hovedkilde i nyhetsartikler etter kjønn og avis				
	Khrono	Uniforum	Universitetsavisa	N=
Kvinne	51 %	33 %	30 %	114
Mann	49 %	67 %	70 %	155
Totalsum	100 %	100 %	100 %	
N=	158	47	64	269

Tabell 9. Hovedkildes kjønn i nyhetsartikler etter avis. Prosent

Khrono har en liten overvekt av kvinnelige hovedkilder i sine nyhetsartikler, i motsetning til både Uniforum, Universitetsavisa og norsk nyhetspresse i sin allmennhet¹⁵ som har en klar mannsovervekt. Det kan naturligvis skyldes at HiOA har flere kvinnelige ansatte. HiOA har 67 prosent kvinnelige

¹² Opplyst av journalist Eva Tønnessen i Khrono i samtale 5. august 2014

¹³ Upubliserte data fra et kildeprosjekt ved Høgskulen i Volda.

¹⁴ Innholdet i videoinnslagene er av forskningsøkonomiske grunner utelatt fra undersøkelsen.

¹⁵ se f.eks. NOU 2012:16

ansatte ved HiOA mot 50 prosent ved UiO og 45 prosent ved NTNU.¹⁶ Men en annen mulig forklaring er at det er resultat av bevisste valg hos den kvinnelige redaksjonen. Blant de nest viktigste kildene i Khronoartiklene er det en liten mannsovervekt.

Er så hovedkilden i artiklene «intern», dvs. ansatt eller student på HiOA, eller ekstern?

	Avis		
	Khrono	Uniforum	Universitetsavisa
Ekstern	32 %	23 %	42%
Intern	68 %	77 %	58%
Totalsum	100 %	100 %	100 %
N=	148	57	64

Tabell 10. Hovedkildens tilknytning (intern/ekstern) i nyhetsartikler etter avis. Prosent

Som vist over (i avsnitt 3.2) har flertallet av artiklene i Khrono internt hovedfokus. Det er da ikke uventet at kildebruken også er dominert av internt ansatte og HiOASTudenter. Andelen hovedkilder med intern tilknytning er høyere enn andelen artikler med internt hovedfokus. 68 prosent av hovedkildene har tilknytning til HiOA, 32 prosent har det ikke. Det betyr at en del av artiklene som har eksternt hovedfokus benytter seg av HiOAS ansatte eller studenter som hovedkilde.

Et typisk eksempel på dette er et oppslag der to faglig ansatte ved HiOA diskuterer den *nasjonale* skolepolitikken.¹⁷

Fordeelingen mellom interne og eksterne hovedkilder er om lag som i Uniforum, mens Universitetsavisa i Trondheim, som har et noe sterkere eksternt fokus i sin nyhetsdekning, også har et høyere antall eksterne hovedkilder.

Hvilke grupper er det som kommer mest til orde som hovedkilde i nyhetsartiklene? Det går fram av tabellen under:

	Avis		
Posisjon intern kilde	Khrono	Uniforum	Universitetsavisa
Faglig/vitenskapelig ansatt	40 %	30 %	46 %
Rektor, prorektor, dekan	18 %	26 %	16 %
Student	25 %	9 %	11 %
Teknisk/administrativ ansatt	17 %	33 %	27 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %
N=	100 ¹⁸	44	37

Tabell 11. Intern hovedkildes posisjon/stilling i nyhetsartikler etter avis. Prosent

Av tabellen går det fram at fire av ti interne hovedkilder er faglig/vitenskapelige ansatte ved HiOA, fulgt av studenter som forekommer i en fjerdedel av tilfellene og ledelsen samt teknisk/administrativt

¹⁶ DBH-databasen

¹⁷ «Hva skjer i skolepolitikken», Khrono 11.12.13

¹⁸ Merk at N faktisk er 100 i denne kolonnen

ansatte, begge i en drøy sjettedel av tilfellene. Sammenlignet med de andre nettavisene benytter Khrono studenter som hovedkilde noe oftere og teknisk/administrativt ansatte noe sjeldnere.

Khrono benytter seg også i stor grad av skriftlige kilder som synliggjøres i artiklene. I alt 47 prosent av artiklene har slike kilder. Det kan dreie seg om alt fra lovforslag og HiOAs strategidokumenter via dikt av Stein Mehren og ulike blogginnlegg, til surveyundersøkelser og valgmålinger. Av 70 artikler med skriftlige kilder er 42 hentet *utenfra*, altså en vesentlig større andel enn de muntlige kildene. Khrono kombinerer altså ikke så sjelden skriftlige eksterne kilder, med interne muntlige kilder.

Ut fra våre data synes Khronos kildebruk i nyhetsartiklene å være faglig solid, preget av bredde og i tråd med normal norsk journalistisk praksis i dag.

3.3.3 Forfattere av debatt- og kommentarartikler

Det er to hovedtyper eksterne debattinnlegg i Khrono. Den første typen er de som velges ut av redaksjonen og plasseres med ordinært redaksjonelt utstyr, altså slik debatten ble redigert i papiravistida. Den andre typen debattinnlegg er en nyvinning som kom med nettavisene, online debattinnlegg, replikker og kommentarer i åpne kommentarfelt under artiklene.

Vi har registrert 42 debattinnlegg/kommentarer av den første «papir»-typen. *Alle* er skrevet av tilsatte eller studenter ved Høgskolen. En betydelig andel av disse interne meningsartiklene er blogginnlegg¹⁹ fra studenter. Av de «autoriserte» kommentarartiklene er hver fjerde en studentblogg, de fleste fra to blogger som er en del av nettstedet Khrono.no (*Life 2.0* og *Sofies blogg*). Av de 29 kommentarene som ikke er blogger er tolv skrevet av faglige ansatte, åtte av HiOA-ledere og fem av studenter. Som nevnt i kapittel 2 er det en stor variasjon i temaene i debattinnlegg og kommentarer.

Åpne kommentarfelt finnes både i tilknytning til nyhetsoppslag og til debatt/kommentarartikler.²⁰ Totalt sett er den siste typen tekster dominerende i antall. I vårt utvalg er det altså 204 artikler. Disse har totalt generert 395 kommentarer i Disqus,²¹ knyttet til 97 ulike oppslag. Vi drøfter debatten mer utfyllende i kapittel 5.

3.4 Form

Som nevnt legger Khrono-styret i sine retningslinjer vekt på at avisa skal ha en lett tilgjengelig journalistisk form. På Khronos nettside er dette formulert som å *være tabloid i formen, i den positive betydningen av sjangeren*.

Hva er så «tabloid» journalistikk? Diskusjonen er gammel, og har til dels vært av nokså moralistisk art (f.eks. Sparks & Tulloch 2000). For å forenkle (tabloidisere) debatten: Det finnes *en* tradisjon som oppfatter tabloidisering som «forfall», i Norge er denne posisjonen f.eks. representert ved filosofen

¹⁹ Blogger er gjerne definert som et «nettsted eller del av nettsted for publisering av såkalte blogginnlegg eller bloggposter som vanligvis skrives av en enkeltperson eller et fåtall personer» (Wikipedia). Den engelskspråklige Life 2.0 er derfor en blogg fordi det er *en egen del* av nettstedet Khrono der et fåtall personer publiserer jevnlig innlegg som arkiveres i omvendt kronologisk rekkefølge.

²⁰ Alle artikler åpnes for debatt. I dagspressen er det vanlig å stenge debattfeltet i artikler knyttet til noen typer temaer (Ihlebak & Krumsvik 2014)

²¹ Disqus er en system for å organisere og drifte diskusjons- og kommentarfunksjoner på en nettside. Det benyttes av Khrono og av flere andre norske nettpublikasjoner

Hans Skjervheim som skarpt kritiserte «den nye medieideologien» som legger vekt på «sensasjons- og skandalejournalistikk, personorientering og human touch» - i motsetning til den saksorienterte og kritiske kvalitetsjournalistikken (Skjervheim 1985, 1987). På den andre fløyen har representanter for de «tabloide» mediene framhevet deres demokratiserende og maktkritiske funksjon. F.eks. har Pål T. Jørgensen (med erfaring fra både VG, Dagbladet og TV2) formulert seg slik. «For meg er tabloid et honnørord, En beskrivelse på en journalistikk som forenkler, eksemplifiserer, som tar enkeltmenneskets parti og som stiller makta til ansvar» (sitert i Allern 2001:34).

Journalistikkforskningen gir noen svar om «tabloide medier». For det første: Tabloid journalistikk er gammel. Populærjournalistiske løssalgaviser har dominert avismarkedet i store deler av verden i snart to hundre år (Sparks & Tulloch 2000). For det andre: En del av populærjournalistikkens *formgrep* (personorientering, tilspissing og forenkling) er i dag utbredte i alle typer nyhetsjournalistiske medier (Campbell 2001). For det tredje: det skarpe skillet mellom tabloide «populæraviser» og broadsheet «kvalitetsaviser» har alltid vært langt mindre i Norge enn i mange andre land (Eide 1998). For det fjerde: Et skille mellom populær «tabloidjournalistikk» på den ene siden og «kvalitetsjournalistikk» på den andre siden er lite fruktbart (Olsen, R. K. 2013). Gunhild Ring Olsen beskriver f.eks. «god» tabloid på denne måten:

Tabloid gjør vanskelig stoff tilgjengelig for folk flest gjennom spissede vinklinger, forenkling og vekt på gode bilder og grafikk. Vektleggingen av personer, opplevelser og følelser gjør at sakene får flere lesere. (Olsen, G.R. 2012)

Når Khrono derfor skal være både «seriøs» og «tabloid» er det derfor ikke nødvendigvis selvmotsigende. Med det betyr en eksplisitt avgrensning mot det synet på kvalitetsjournalistikk som f.eks. Skjervheim representerte. Han avviste – i motsetning til Olsen & Olsen - både «personorientering» og «human touch» som potensiell kvalitet.

Tabloid form er uansett ikke så enkel å måle. Vi har derfor tatt utgangspunkt i elementene fra Khrono-styrets egen formbeskrivelse: «den skal *forenkle uten å overforenkle*, bruke grafiske virkemidler, bilde/video, fortelle historier, være *like mye opptatt av mennesker som av saker*. I tillegg skal avisen være *nyttig og underholdende og modig og kontroversiell*».

Vi har forsøkt å måle dette på to måter, dels gjennom en innholdsanalyse, dels gjennom å innhente lesernes oppfatninger av spørsmålene. I den kvantitative innholdsanalysen har vi registrert om sakene er person- eller saksorientert, og vi sett har på om de er konfliktorienterte og om det brukes bilder/video og grafiske virkemidler. I den kvalitative innholdsanalysen har vi lett etter elementer av historiefortelling og andre tabloide kjennetegn. Vi har endelig spurt leserne om de oppfatter at Khrono evner å forenkle uten å overforenkle.

3.4.1 Personorientering

I hvor stor grad er artiklene i avisene personorienterte.

Person eller saksorientert				
	Avis			
	Khrono	Uniforum	Universitetsavisa	Totalsum
Person og saksorientert	25 %	29 %	29 %	25 %
Personorientert	7 %	12 %	8 %	10 %
Saksorientert	68 %	59 %	63 %	64 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %
N=	160	69	73	302

Tabell 12. Artiklenes person/saksorientering etter avis. Prosent

Av tabellen framgår at nesten sju av ti artikler i Khrono er rent saksorientert, der hovedfokus er på en sak og der personer naturligvis spiller en viktig rolle som kilder og informanter, men der disse kildenes person som sådan og deres personlige historier ikke er vesentlige. Eksempler på slike saker i Khrono er f.eks. en artikkel fra januar 2014 der Kristel Skorge, som er instituttleder ved Institutt for offentlig administrasjon og velferdslag (OAV) ved HiOA, i et større intervju sier at HiOA vil «utfordre BI på lederutdanning». Intervjuet er rent saklig, det inneholder ingen opplysninger om eller vurderinger av Skorge som person.

Et annet eksempel fra samme uke er et oppslag der en studenttillitsvalgt oppfordrer alle studenter til å kreve begrunnelse for karakteren. Artikkelen inneholder ingen opplysninger om den tillitsvalgte som person.

Bare *sju* prosent av oppslagene er kodet som rent personorienterte. Et eksempel er en reportasje fra november 2013 om en minnestund for studenten Margaret Sanden, en av dem som ble drept på Valdresekspressen i Årdal. Oppslaget er basert på en rekke personlige omtaler og personkarakteristikker av Sanden.

De øvrige artiklene har fokus både på sak og person. Den siste typen er iblant en sak med «case», altså at man omtaler et generelt saksforhold og så personifiserer med å intervjuer personer som kan representere eller illustrere saksforholdet. Casing er viktig i moderne journalistikk på alle plattformer, ikke minst fordi teknikken løser bildeproblemet med saker som ofte kan være vanskelige å illustrere og fordi bilder er blitt et viktig formkrav i seg selv.

En annen type saks- og personfokuseret artikkel handler om tre fotostudenter som er nominert til prisen Årets Bilde. Oppslaget er i hovedsak fokusert på prisen og at høgskolestudenter er nominerte, men supplert med studentenes personlige reaksjoner på nominasjonen. En av dem sier f.eks. at «det er litt skummelt og jeg blir veldig ydmyk».

Vi ser også at Khrono på denne variabelen ikke skiller seg fra de andre universitetsavisene som har en nesten påfallende identisk fordeling mellom person- og saksorienterte artikler.

Det er ingen vesentlige forskjeller på ulike tematikker når det gjelder personorientering, Khrono er heller ikke mer personorientert i interne saker enn i eksterne.

3.4.2 Foto mm

Et annet typisk tabloid-kjennetegn er som nevnt vekten på (gode) illustrasjoner. Vi har derfor registrert i hvor stor grad Khrono bruker originalfoto til sakene og hvor ofte det brukes grafikk og video. Det framgår av denne tabellen

Andel artikler som har ...			
	Avis		
	Khrono	Uniforum	Universitetsavisa
Originalfoto	56 %	38 %	53 %
Grafikk	2 %	3 %	5 %
Video	7 %	0 %	0 %
Lenker	57 %	48 %	64 %
N=	204	69	86

Tabell 13. Andel artikler som har originalfoto, grafikk, video og lenker etter avis. Prosent

Khrono legger tydeligvis stor vekt på fotografi. Vår opptelling viser at drøyt halvparten av sakene har originalfotografier, altså bilder som er tatt spesielt for den publiserte saken. Khrono og Universitetsavisa bruker mer originalfotografier enn Uniforum. Høyest andel originalbilder har Khrono (naturlig nok, det er enklest å få til) i saker med internt fokus.

Grafikk brukes i liten utstrekning i alle avisene. Derimot har Khrono, i motsetning til de to andre publikasjonene, en vesentlig andel artikler der det er brukt av video/web-tv. Til sju prosent av alle artiklene er det knyttet en video. 11. april sendte f.eks. Khrono et debattmøte om universitetsambisjonene direkte på web-tv. Et opptak ble deretter lagt ut nederst i artikkelen for avspilling.

Lenking i artiklene er vanlig i alle avisene. Rundt 60 prosent av artiklene har lenker til interne og/eller eksterne nettsider.

3.4.3 Konflikt

En vanlig tabloid teknikk er å framstille en sak som en konflikt. Det er i journalistikkforskningen omtalt som en «generisk» konfliktramme, altså en type framstilling som kan benyttes uavhengig av tematikk (Bjerke 2009). Det gir ofte høyere temperatur i teksten og kan utløse mer engasjement blant leserne. Bruken av konfliktramme er vist i tabellen under:

Andel artikler med konfliktramme				
	Khrono	Uniforum	Universitetsavisa	Totalsum
Ja	33 %	22 %	21 %	23 %
Nei	67 %	78 %	79 %	77 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %
N=	158	68	73	299

Tabell 14. Nyhetsartikler med konfliktramme etter avis. Prosent.

Hver tredje nyhetssak i Khrono er framstilt i en konflikt-ramme. Det er helt på linje med de to andre avisene.

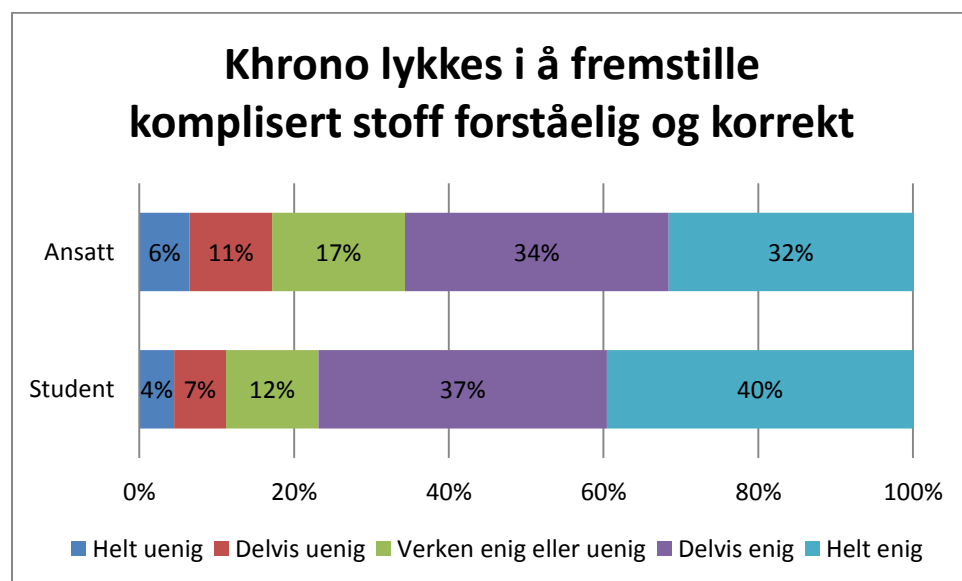
Det fins i prinsippet to *ulike* generiske konfliktrammer. På den ene siden kan en sak presenteres som en topartsstrid, der begge sider presenteres som like gode (eller like dårlige). På den andre siden kan journalisten/artiklene implisitt eller eksplisitt ta stilling i konflikten gjennom hvordan den framstilles. En vanlig journalistisk grep er å framstille en sak som «den lille mann mot makta», i tråd med Pål T. Jørgensens utsagn over, et perspektiv som dessuten er nært knyttet til Vær Varsom Plakatens kapittel 1 som slår fast at en av pressas viktigste oppgaver skal være å forsvare individer mot maktapparater.

I litt over halvparten av artiklene med konfliktramme tar Khrono eksplisitt eller implisitt stilling til konflikten.

Det er særlig saker om administrasjon/ledelse, utdanningspolitikk og økonomi som framstilles som konflikter. Saker som handler om forskning, forskningspolitikk og sosialt liv framstilles i mindre grad i en slik ramme. Det er kanskje ikke helt urimelig ettersom det normalt er mest (åpen) konflikt knyttet til ledelse og økonomi – og at utdanningspolitikk normalt er et tema med skarpere fronter enn forskningspolitikk.

3.4.4 Forenkling

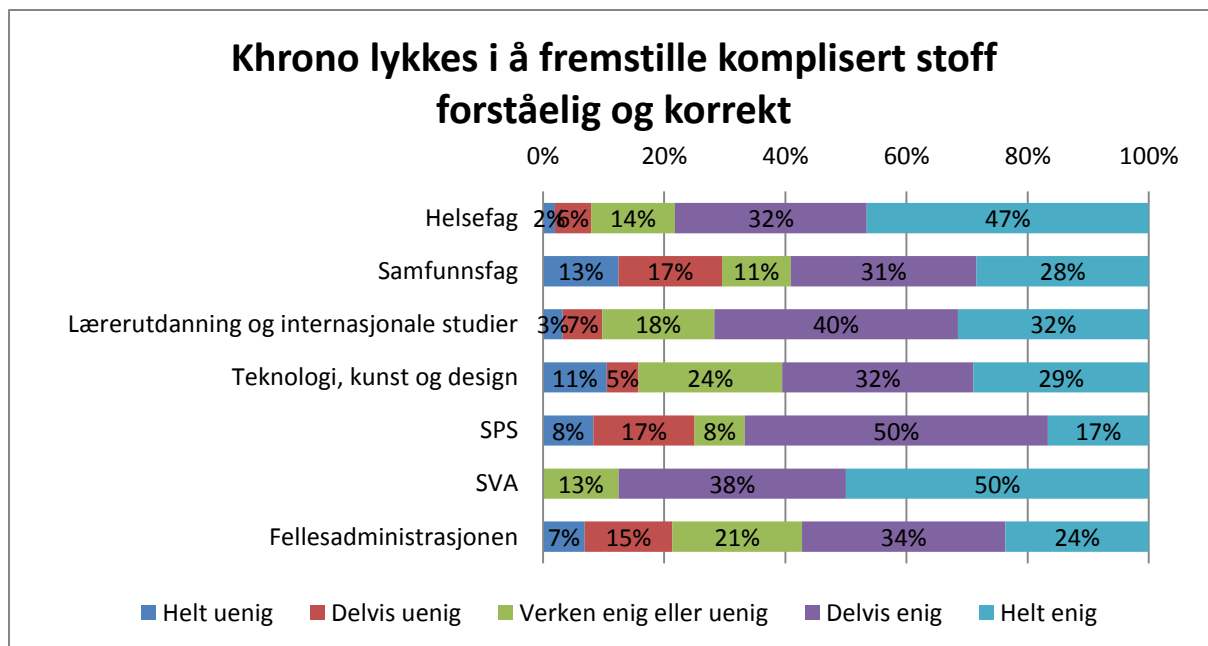
Å framstille sakene forståelig og enkelt er et tabloid kjennetegn. Vi har bedt leserne ta stilling til en påstand om at Khrono lykkes å fremstille komplisert stoff forståelig og korrekt. Vi har bevisst spurt om «forståelig og korrekt» samlet fordi det er nokså meningsløst å karakterisere en sak som forståelig framstilt hvis den ikke *samtidig* er korrekt. Svarfordelingen blant studenter og ansatte framgår av figuren nedenfor.

Figur 5. Studenter og ansattes stilling til påstanden *Khrono lykkes i å fremstille komplisert stoff forståelig og korrekt* (N=611).

Figuren viser at respondentene innenfor begge grupper gjennomgående er enige til påstanden. Tendensen er sterkest blant studentene. Drøyt tre fjerdedeler er helt eller delvis enig, mens kun en nidel er helt eller delvis uenig. Til sammenligning er to tredjedeler av de ansatte helt eller delvis enig, mot en sjettedel som er helt eller delvis uenige.

Det er altså forholdsvis få som er uenig i påstanden, også blant de ansatte. Men her er det noen variasjoner knyttet til arbeidssted. Det framgår av denne figuren:

Figur 6. Asattes stilling til påstanden *Khrono lykkes i å fremstille komplisert stoff forståelig og korrekt* etter arbeidssted (N=478).

Figuren viser SVA at skiller seg ut med en samlet andel som er helt eller delvis enig i påstanden lik 88 % og SPS og fellesadministrasjonen med de høyeste andelen som er helt eller delvis uenige i påstanden. For de øvrige ansatte er det forholdsvis små variasjoner mellom gruppene.

Samlet tyder leserundersøkelsen på at Khrono i hovedsak evner å framstille sakene både forståelig og korrekt.

Utover dette synes ikke avisa å være utpreget tabloid i formen. Khrono har ikke noe spesielt sterkt personfokus, og sakene har heller ikke utpreget konflikt-framing. Ifølge vår koding framstår flertallet av saker som saksorienterte, tematiske og ikke orientert mot konflikt.

3.4.5 Kvalitative momenter

For å gjøre en noe nærmere analyse av tabloide lementer i Khrono har vi gjennomført en kvalitativ analyse av artiklene i uke 4 2014. Da ble det i alt publisert 17 artikler. Vi går her nøyere inn på noen av disse:

«Dannelse er ingen stortingsmelding» er et rent «gammeldags» referat av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksens innlegg på HiOAs dannelseskonferanse som ble arrangert mandag 20. januar. Tittelen er et sitat fra ministeren, den er illustrert med et bilde av Isaksen på talerstolen, noe som understreker oppslaget karakter av referat. Det er ikke stilt noen kritiske spørsmål i teksten og journalisten lar ikke på noe punkt sin mening om temaet eller innlegget være synlig.

Den tabloide variant av en slik dekning vil være å finne uenigheter mellom deltakerne, eller hente fram spissformuleringer i en løpende debatt. Det fins slike underliggende elementer i dette referatet fordi en del av ministerens påstander er (latent) polemikk mot akademikere som har uttalt seg om liknende spørsmål.

Radiografer skal lære mer og løse flaskehals i helsevesenet er et oppslag basert på en rapport fra NIFU (Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning) og et intervju med høgskolelektor

Elin Kjelle ved HiOA. Temaet er om radiografer (som utdannes ved HiOA) kan overta arbeidsoppgaver i bildediagnostikk fra røntgenleger. Bakgrunnen er at bildeanalysen i dag er en flaskehals i mange behandlingsforløp.

Oppslaget er rent saksorientert, har ingen personlig omtale av Kjelle, ingen konfliktelementer. Det er illustrert med nøkterne saksorienterte bilder av høgskolelektoren som ser på røntgenbilder på sin pc-skjerm

Det mest tabloide elementet i artikkelen er tre faktabokser som har til hensikt å gjøre tilegnelsen av stoffet lettere. Man unngår dermed å gjøre hovedteksten for faktatung. I dette oppslaget har man imidlertid såpass mange og tunge faktabokser at de ikke nødvendigvis blir oppfattet slik.

Høgskolen utfordrer BI på lederutdanning er omtalt over. Det er en rent saksorientert artikkel om etablering av School of management på HiOA. Men det er to viktige tabloide elementer i artikkelen; den etablerer en (forsiktig) konfliktramme: «Utfordrer BI», der Khrono ved å bruke instituttleder Kristel Skorge som hovedkilde heier på egen institusjon. Dessuten er artikkelen illustrert med et stort bilde av Skorge der hun står utendørs og speiler seg i et vindu. *Bildet* er et åpenbart «tabloid» blikkfang, det har et sterkt personfokus og det er ingen elementer i bildet – utenom personen selv - som knytter det til saken. Også denne artikkelen har en faktaboks, denne er kort og presis.

Krever at alle får begrunnelse for karakter er et oppslag basert på et krav fra Studentparlamentet. Denne formen for «talenyhet» er vanlig i moderne journalistikk og det tabloide elementet i denne artikkelen er først og fremst den ikke uttalte konflikten med de lærerne som skal gi begrunnelsene. Artikkelen medførte da også en debatt i kommentarfeltet om nettopp dette.

Artikkelen er også utstyrt med et stort portrett av Suzanne Nordgård, fagpolitisk ansvarlig i parlamentets arbeidsutvalg. I likhet med bildet av Skorge har det ingen annen funksjon enn å sakpe oppmerksomhet og vise fram hvordan Nordgård *ser ut* og har dermed en personifiserende effekt i seg selv. Dessuten er en faktaboks der regelverket for begrunnelser er presentert som en slags forbrukerinformasjon, også et typisk «tabloid» grep.

Forskjellige regler når forskningstid tildeles handler om tellekantsystemet for forskning. Utgangspunktet er en dansk evaluering av det norske systemet og problemstillingen er hvordan ulike institutter bruker de midlene som utløses når deres ansatte publiserer forskning i «poenggivende» publikasjoner. Som det framgår av tittelen er reglene ulike, noe som gir grunnlag for uenighet og strid og som ofte er utgangspunkt for tabloid journalistikk. Men artikkelen legger ikke særlig sterk vekt på konflikten. Intervjuteknikken er, i alle fall slik den framstår, ikke konfronterende, men spørrende, noe som gir instituttlederne anledning til å framføre hver sine redegjørelser og begrunnelser.

Også denne artikkelen er utstyrt med store bilder av noen av intervjuobjektene som ikke bringer annen relevant informasjon enn hvordan de ser ut. Også denne artikkelen har en ganske omfattende faktaboks.

Det er velkjent at tellekantsystemet er svært omstridt i akademia, og gitt et slikt utgangspunkt er oppslaget heller *lite* konfliktorientert og dramatiserende. Det kan kanskje være årsaken til at det ikke har generert kommentarer.

Ingen av disse artiklene benytter seg i vesentlig grad av historiefortelling som journalistisk form, de er mer «redegjørelse» etter van Leuweens (1986) inndeling i *storytelling* og *exposition*.. Titlene er ikke i særlig grad dramatiserende, de spiller i svært begrenset grad på følelser og moral. På slike områder er Khrono ikke særlig tabloid, slik begrepet vanligvis brukes, og den typen temaer som tabloide medier liker.

Et unntak er presentasjonen av Per Fugellis foredrag på HiOAs konferanse om dannelse, *Fugelli om mot: Norge er blitt et feigt land*. «Han traff en nerve hos de fremmøtte da han snakket om at ‘Mot er alle dyders mor’ og at det er for mye tamme hjerner ved universitet og høyskoler’, skriver Khrono.. Her snakkes det åpent om moral og følelser knyttet til universiteter og høyskoler.

Artikkelen og den tilhørende videoen med opptak av Fugellis foredrag er som nevnt den suverent mest klikkede artikkel i Khronos (korte) historie, og dette blir kommentert av redaktør Tove Lie i *Ny rekord i Khrono*. Hun gleder seg over at en «sexdans og togaparty må vike plassen for et brennende professorinnlegg om mot og akademisk ulydighet» og demonstrerer evne til å bruke tabloide teknikker for å promotere et «viktig og vesentlig» debattinnlegg fra en sosialmedisiner.

Halvparten av respondentene i lederundersøkelsen synes på sin side at Khronos svakere sider er det de oppfatter som et «tabloid» element, de nevner blant annet at den «er en krysning mellom VG og Klassekampen», at den er på sitt svakeste når leserne kan «lukte sensasjonshunger», at det er mye «konfliktrevet journalistikk» og at en type «VG/Dagbladet-oppslag ikke interesser meg».

Vi kommer tilbake til en drøfting av det «tabloide» i siste kapittel.

3.5 Holdning

En viktig del av «den frie pressens idealer» er at redaksjonen skal stå fritt til å velge tema og vinkel, også i saker som angår eieren/utgiveren. I hvor stor grad dette faktisk praktiseres når norske redaksjoner omtaler seg selv, sine eiere eller arrangementet mediet selv sponser, er det delte meninger om (Brurås 2006). Men i pressa er dette normalt ikke noe stort problem fordi eieren/utgiveren selv sjelden er noe viktig temaområde for publikasjonen. Aftenposten skriver ikke mye om Schibsted eller Aftenposten AS.

I fagpressen er dette en mer presserende problemstilling. Fagpresseorganer er ofte utgitt av en organisasjon som selv er en viktig del av stoffområdet for bladene, både direkte og indirekte. Fagbevegelsens medlemsblader (som stort sett redigeres etter redaktørplakaten) har fagbevegelsen selv som et viktig dekningsområde, men mesteparten av stoffet handler normalt om politikk og arbeidsliv generelt, ikke om fagforbundet som utgir publikasjonen. For Khronos del er dette en enda mer sentral problemstilling. Det framgår av formålsparagrafen at det er utgiveren selv, Høgskolen i Oslo og Akershus, som skal være det viktigste temaområdet for journalistikken i avisa. Og det framgår av vår undersøkelse at dette følges opp.

Men det går også fram av både formålsparagrafen og styrets retningslinjer at Khrono skal være «kritisk». Khrono skal f.eks. følge Vær Varsom-plakaten, der kildekritikk er et helt sentralt krav. Intervjuobjektets utsagn skal ikke tas for god fisk, men utfordres og faktasjekkes.

Vi har derfor forsøkt å kartlegge om redaksjonen holder en slik «armlengdens avstand» til Høgskolen i Oslo og Akershus

3.5.1 Holdning til interne kilder

Vi har først kodet nyhetsartiklene etter om de har en positiv, nøytral eller negativ/kritisk²² holdning til kilder fra egen institusjon:

Holdning til kilder fra høyskolen			
	Khrono	Uniforum	Universitetsavisa
Både og/ nøytral	31 %	55 %	50 %
Negativ	9 %	20 %	14 %
Positiv	60 %	25 %	36 %
N=	99	44	36

Tabell 15. Nyhetsartiklenes holdning til nyhetskilder fra egen institusjon etter avis. Prosent

Som vi ser, er Khrono mer positiv til HiOA-kilder generelt enn Uniforum og Universitetsavisa er til sine interne kilder. Men det er forskjell i Khrono på hvordan ulike kildegrupper presenteres. Det går fram av denne tabellen:

Holdning til det første intervjuobjektet					
Radetiketter	Faglig/ vitenskapelig	Rektor, dekan	Student	Teknisk/ admin.	Totalsu m
Både og/ nøytral	26 %	44 %	35 %	25 %	31 %
Negativ	2 %	6 %	9 %	31 %	9 %
Positiv	72 %	50 %	56 %	44 %	60 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
N=	43	18	22	16	99

Tabell 16. Nyhetsartiklenes holdning til viktigste interne nyhetskilde i Khronoartikler etter kildens posisjon. Prosent

Når interne kilder er viktigste intervjuobjekt i en artikkel er Khrono i all hovedsak positiv – unntatt når kilden er teknisk/administrativt ansatt. Vi vil understreke at vi her har svært små tall, men som det framgår av kapittel 4 er de teknisk/administrative gjennomgående mindre positive til Khrono enn andre ansatte. Det *kan* derfor være en skjevhet av interesse her.

3.5.2 Holdning til HiOAs ledelse

Av spesiell interesse er det hva slags behandling skolens ledelse får i Høgskolens egen nettavis. Vi har derfor kodet om artiklene framstår som kritisk/negative, positive eller nøytrale til HiOAs ledelse og sammenliknet med de to universitetsavisenes holdning til sine ledelser:

²² «Kritisk» betyr ikke nødvendigvis det samme som «negativ», men at kildens utsagn utfordres.

Holdning til ledelsen	Avis		
	Khrono	Uniforum	Universitetsavisa
Både og/nøytral	54 %	71 %	78 %
Kritisk/negativ	24 %	12 %	13 %
Positiv	21 %	17 %	19 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %
N=	204	69	86

Tabell 17. Artikkelenes holdning til egen institusjonsledelse etter avis. Prosent

Av tabellen framgår at Khronoartiklene samlet sett er nokså balanserte i sin holdning til ledelsen. Mens om lag halvparten er både/og eller nøytrale, er de øvrige delt om lag i to: 24 % av alle artikler er kritiske/negative mens like mange prosent er positive. Fordelingen er i det store og hele svært lik fordelingen i de to avisene vi sammenlikner med, men vi ser en noe mer negativ/kritisk holdning i Khrono.

På den annen side; hvis man også deler artiklene etter om de har internt eller eksternt fokus får man et noe annet bilde

Holdning til institusjonsledelsen							
	Khrono		Uniforum		Universitetsavisa		Totalsum
	eksternt	internt	eksternt	internt	eksternt	internt	
Både og/nøytral	80 %	43 %	87 %	62 %	91 %	56 %	61 %
Kritisk/negativ	10 %	31 %	0 %	18 %	0 %	21 %	19 %
Positiv	10 %	26 %	13 %	20 %	9 %	23 %	20 %
Totalsum	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
N=	62	143	24	45	33	52	358

Tabell 18. Artikkelenes holdning til egen institusjonsledelse etter hovedfokus og avis. Prosent.

Som vi ser, er det en klart høyere andel artikler med internt fokus som er negativ/kritiske til ledelsen ved HiOA. Men det er også en klart høyere andel artikler med internt fokus som er *positive* til ledelsen. Nøyaktig samme mønster finner vi i de andre avisene.

Alle avisene har i all hovedsak en nøytral holdning til sin egen institusjonsledelse når temaene er eksterne, mens de har en klart mer negativ tendens i artikler med fokus på institusjonen selv. Dette er kanskje ikke så overraskende. I artikler med eksternt fokus vil institusjonsledelsen oftest spille en underordnet rolle, mens den i interne artikler oftere vil være sentral - på godt og vondt.

Det er også en tydelig sammenheng mellom tema for artikkelen og dens holdning til HiOA-ledelsen. Det ser vi av tabellen under

Kritisk/negativ holdning til HiOA-ledelsen etter tema		
Radetiketter		N=
Administrasjon og ledelse	67 %	21
Næringsliv/arbeidsliv	10 %	10
Annet	24 %	34
Utdanning	23 %	69
Sosialt liv	18 %	28
Forskning	16 %	38
Studentpolitikk	0 %	4
Totalsum	25 %	204

Tabell 19. Kritisk/negativ holdning til HiOA-ledelsen i Khrono-artikler etter tema. Prosent

Vi ser av tabellen at det er særlig når temaet er administrasjon og ledelse at HiOAs ledelse framstilles i et kritisk/negativt lys. Den samme tendensen finner vi i de andre avisene (men her er datagrunnlaget svært tynt). Dette støtter opp under de (også tynne) dataene over som tyder på at teknisk/administrative ansatte behandles mer negativt enn andre.

3.5.3 Kvalitative momenter

For å gjøre en noe nærmere analyse av «kritiske holdninger» i Khrono har vi gjort bruk av den samme kvalitative analysen av noen utvalgte artikler i uke 4/2014 som vi refererte over.

Tre av artiklene inneholder ingen kritiske momenter overhodet «*Dannelse er ingen stortingsmelding*» er et rent referat av Kunnskapsministeren, og eventuell kritikk av HiOA må da være implisitt og latent kritikk av standpunkter som ledere og/eller ansatte ved høgskolen måtte ha.

Radiografer skal lære mer og løse flaskehals i helsevesenet er svært velvillig til Høgskolen. Både NIFUs rapport, høgskolelektoren, overskriften og selve artikkelen er svært positive og optimistiske med hensyn til at dette kan la seg gjøre.. Budskapet er at HiOA kan være med på å løse et problem i helsevesenet.

I Høgskolen utfordrer BI på lederutdanning etableres som nevnt en konfliktramme der Khrono heier på egen institusjon, og i *Studenter nominert til årets bilde* hylles tre fotojournalistikkstudenter ved høgskolen som er nominert til prisen Årets Bilde.

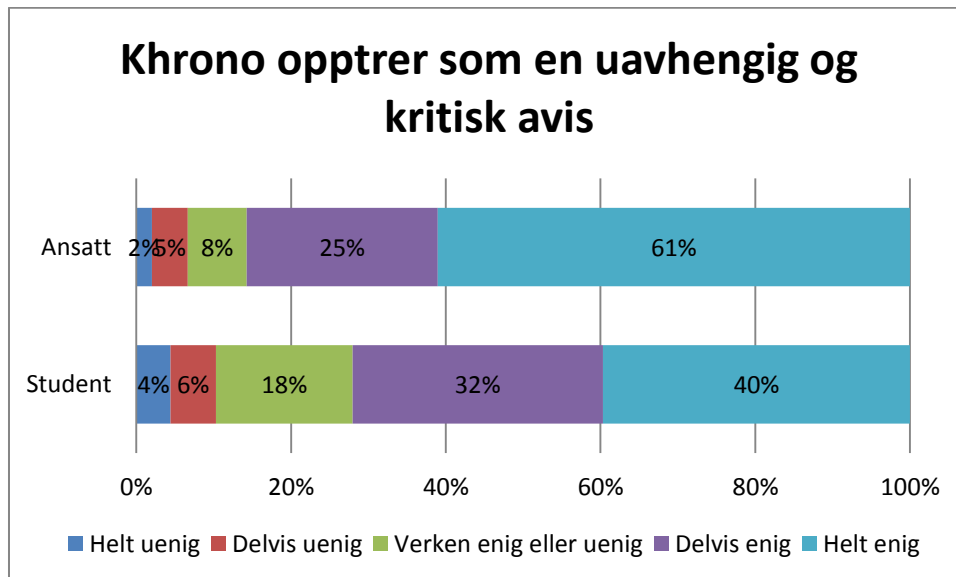
Krever at alle får begrunnelse for karakter har et implisitt kritisk element ettersom slike begrunnelser i dag ikke er praksis ved HiOA, mens *Forskjellige regler når forskningstid tildeles* som nevnt heller synes å dempe ned mulig kritikk og konflikt mot ledelsen enn å puste til den i et sterkt omstridt spørsmål.

44 vil bli forskningsdirektør er den eneste artikkelen i vårt kvalitative utvalg med et klart kritisk fokus. Den tar utgangspunkt i søkerlisten til en stilling som ble ledig da den tidligere direktøren sluttet etter kort tid. Artikkelen legger mye vekt på at det har vært hyppige utskiftninger i jobben, og alle intervjuobjektene blir spurt eksplisitt om hvorvidt det er forhold ved stillingen som fører til stort gjennomtrekk. Alle avviser dette, og Khrono legger ikke (her) fram opplysninger som underbygger kritikken og gjør leseren i stand til å vurdere spørsmålet selvstendig.

Et annet moment drøftes også kritisk, nemlig at HiOA har valgt å unnta søkere som har bedt om det, offentlighet. Heller ikke her legges det fram momenter som kan begrunne om HiOA har handlet rett eller galt. Artikkelen er følgelig ikke undersøkende, men nøyer seg med å stille kritiske spørsmål til de ansvarlige.

3.5.4 Lesernes mening

I leserundersøkelsen har bedt respondentene ta stilling til påstanden om at «Khrono opptrer som en uavhengig og kritisk avis». Resultatet går fram av denne figuren:

Figur 7. Studenter og ansattes stilling til påstanden *Khrono opptrer som en uavhengig og kritisk avis* (N=613).

De ansattes oppfatning er entydig: Hele 85 prosent av de som har svart er helt eller delvis enig i utsagnet, og det er bare et marginalt mindretall som er uenig i en slik påstand, mens noen flere ikke har noen klar oppfatning. Studentene er noe mer usikre, men også blant dem er det 75 prosent som helt eller delvis mener at Khrono er «kritisk og uavhengig». Det er likevel en større andel av studentene som er usikre. Det kan naturligvis ha sammenheng med at en stor del av studentrespondentene hadde svært kort fartstid ved HiOA da de svarte på surveyen.

Vi kommer tilbake til problemstillingen i siste kapittel.

4 Målgruppens bruk og vurderinger av Khrono

Formålet med kapittel fire er å analysere hvem Khronos lesere er, hvordan ulike lesergrupper bruker avisa og hvordan leserne vurderer Khrono. Det empiriske grunnlaget for analysene er leserundersøkelsen mot ansatte og studenter ved HiOA.

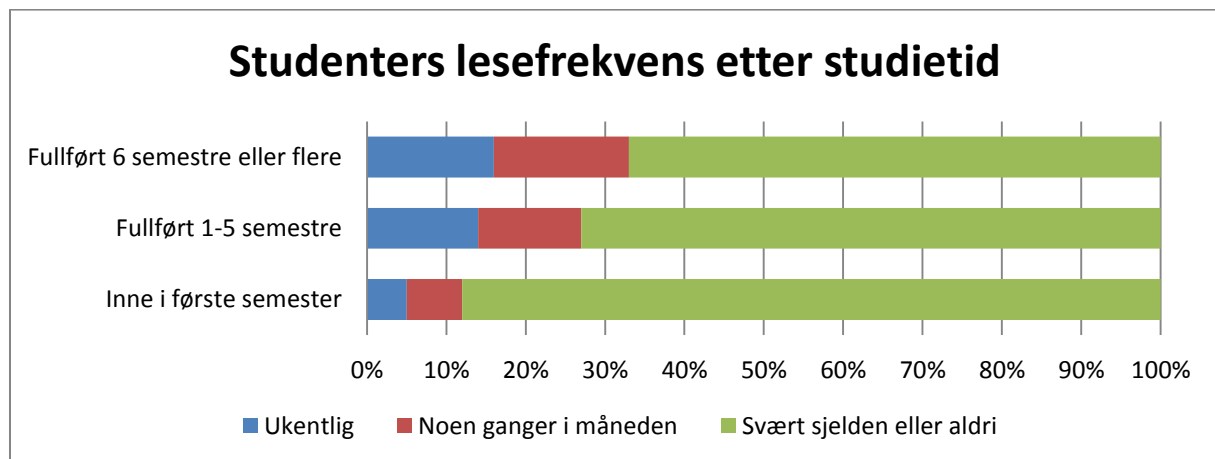
4.1 Bruken av Khrono

Vi skal nå se på hvordan bruken av Khrono og hvordan den varierer mellom ulike lesergrupper. Tabellene nedenfor visere andelen lesere etter kjønn og rolle ved HiOA.

Andelen ukentlige lesere etter kjønn og rolle		
	Ansatt	Student
Mann	67 %	15 %
Kvinne	57 %	8 %
Totalt	60 %	11 %

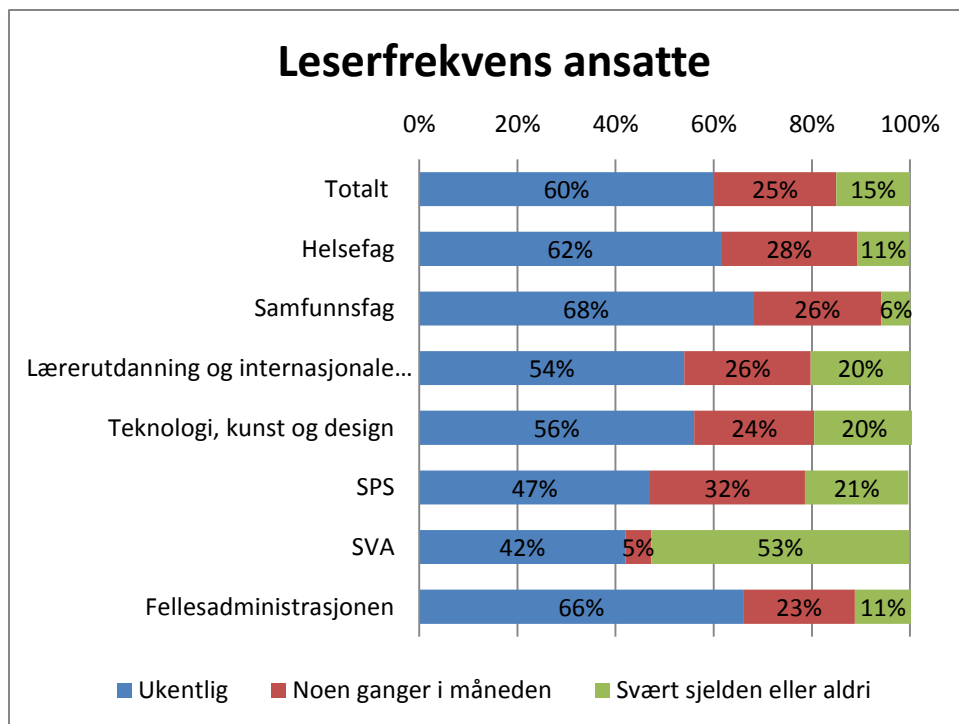
Tabell 20. Andelen ukentlige lesere av Khrono etter kjønn og rolle. Prosent. N=1347

Som vi ser er andelen ukentlige lesere langt større blant de ansatte enn blant studentene. Hele 60 prosent av de ansatte leser Khrono ukentlig mot bare 11 prosent av studentene. Vi ser også at menn er hyppigere Khrono-lesere enn kvinner. Forskjellen mellom menn og kvinner er spesielt stor blant studentene, der andelen menn som leser Khrono er nesten dobbelt så stor som andelen kvinner. Er det så andre forskjeller innen gruppen studenter?

Figur 8. Svarfordeling blant studenter på spørsmålet *Hvor ofte leser du Khrono? etter studietid* (N=727)

Som figuren viser, øker bruken av Khrono jo lengre studentene har kommet i studieløpet. Figuren nedenfor viser hvordan leserfrekvensen til de ansatte varierer etter arbeidssted.

Figur 9. Svarfordeling ansatte på spørsmålet: *Hvor ofte leser du Khrono etter arbeidssted* (N=619)

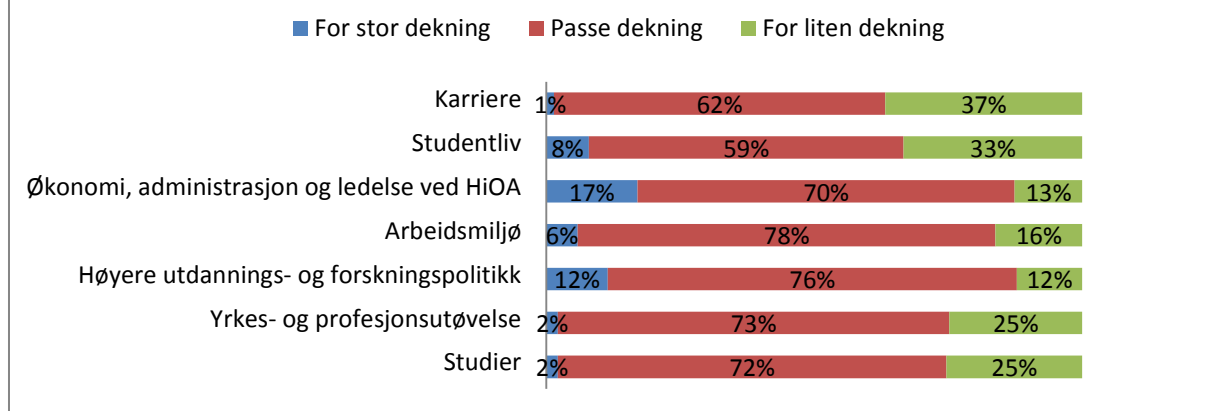
Figuren viser at ansatte ved fakultetene for Samfunnsfag og Helsefag samt ansatte i fellesadministrasjonen leser Khrono hyppigere enn gjennomsnittet for de ansatte, mens ansatte ved forskningssenterne skiller seg markant ut med lavere leserfrekvens.

Vi ser altså en tendens til at ansatte leser Khrono vesentlig hyppigere enn studenter, menn leser avisen noe oftere enn kvinner og at leserfrekvensen for studenter og ansatte tiltar med lengre fartstid ved HiOA. De ansatte ved forskningssenterne er underrepresenterte blant de ukentlige leserne.

4.2 Lesernes vurdering av Khronos dekning av ulike tema

Oppdragsgiver er opptatt av å få lesernes vurderinger av Khronos dekning av ulike tema. Vi har undersøkt dette gjennom et spørsmålsbatteri der vi har bedt respondentene om å vurdere om dekningen av hvert tema er for stor, passe eller for liten. Analyser viser at det er små forskjeller mellom kjønnene i synet på Khronos dekning. Derimot er det betydelige forskjeller i dette synet mellom gruppene studenter og ansatte. Figuren nedenfor gjengir studentenes vurderinger av Khronos dekning av ulike temaer.

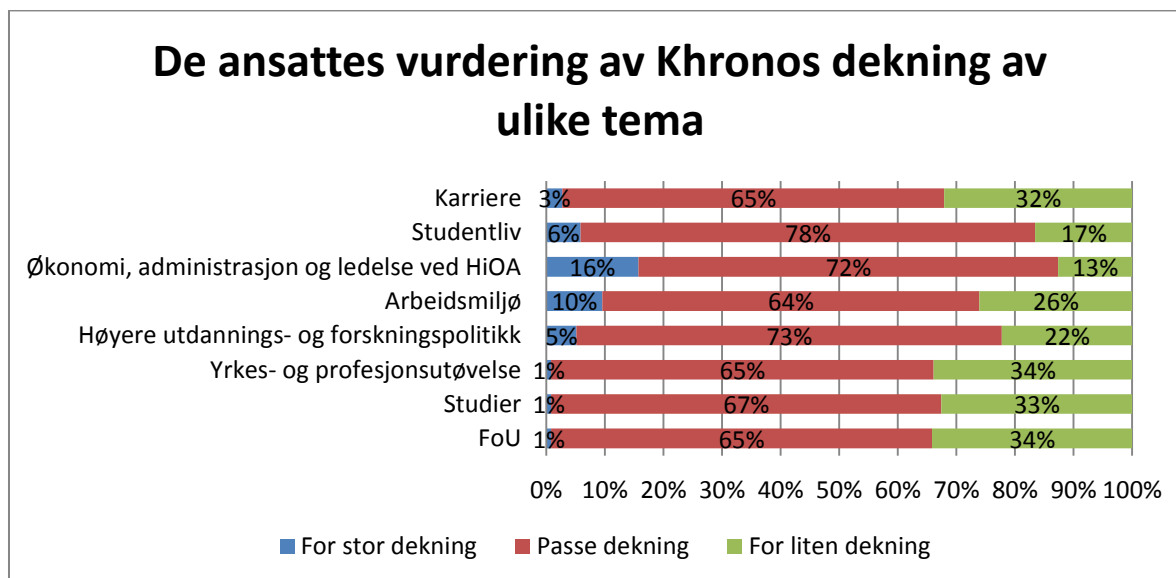
Studentenes vurdering av Khronos dekning av ulike tema

Figur 10. Svarfrekvenser studenter på spørsmål om Khronos dekning av ulike tema (N=728)

Figuren viser to viktige tendenser. For det første vurderer flertallet at Khronos dekning av hvert av temaområde er passe. For det andre er andelen som vurderer at dagens dekningen av ulike tema er for liten noe større enn andelen som vurderer at dekningen er for stor. Dette gjør seg sterkest gjeldende på temaene *karriere* og *studentliv*, og i noen grad gjeldende på temaene *yrkes- og profesjonsutøvelse* og *studier*.

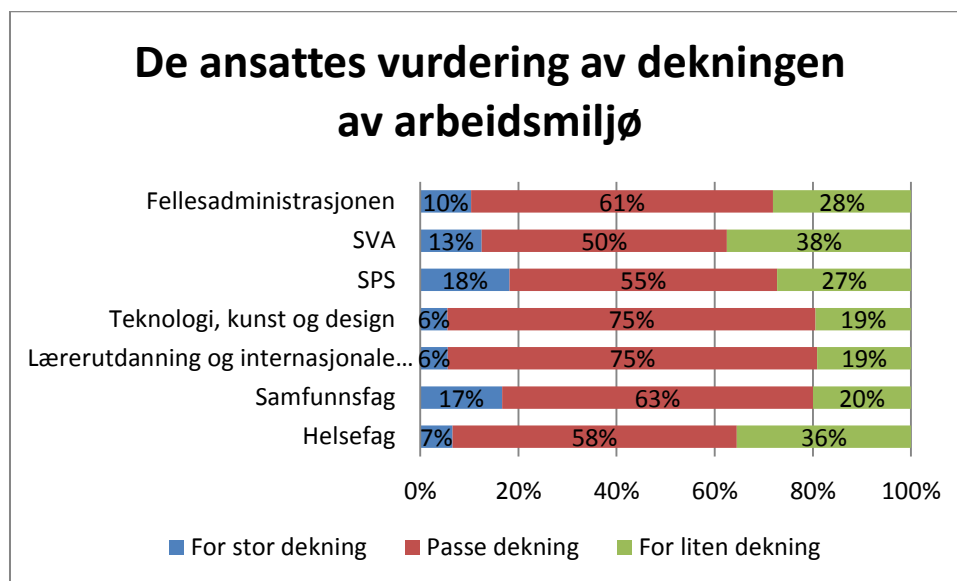
Figuren nedenfor viser de ansattes vurdering av Khronos dekning av temaene.

Figur 11. Svarfrekvenser ansatte på spørsmål om Khronos dekning av ulike tema (N=619)

Også blant de ansatte vurderer flertallet innenfor hvert temaområde at Khrono har en passe dekning. Det er likevel en sterkere tendens blant de ansatte til å ønske større dekning av de ulike temaene. Dette gjelder spesielt temaene *karriere*, *yrkes- og profesjonsutøvelse*, *studier* og *FoU*, der omtrent en tredjedel ønsker økt dekning. Det er også en tydelig tendens til at man heller ønsker en sterkere, enn en svakere dekning av temaene *studentliv*, *arbeidsmiljø* og *høyere utdannings- og forskningspolitikk*.

Vurderingene av den tematiske dekningen varierer med ett unntak lite ifht de ansattes arbeidssted. Unntaket i form av temaet *arbeidsmiljø* er presentert i figuren nedenfor.

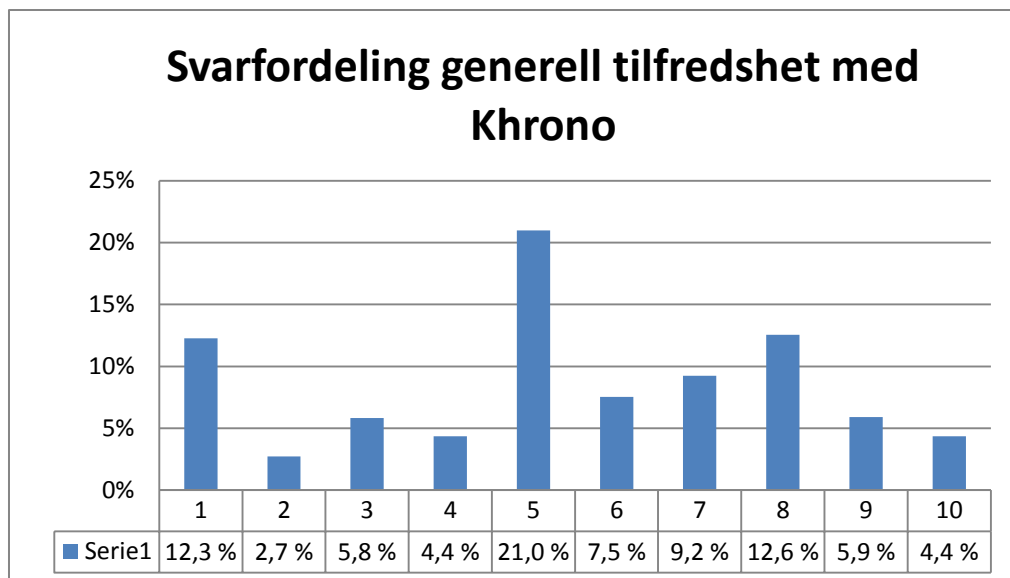

Figur 12. Svarfrekvenser ansatte på spørsmål om Khronos dekning av arbeidsmiljø (N=619).

Som figuren viser er det en viss variasjon i vurdering av Khronos dekning av temaet arbeidsmiljø mellom de ulike arbeidsstedene. Mens tre fjerdedeler av de ansatte ved fakultetene for *Teknologi, kunst og design* og *Lærerutdanning og internasjonale studier* vurderer omfanget av dekningen som passe, er andelen vesentlig lavere blant de ansatte ved de to forskningssentrene samt ved fakultet for Helsefag. Fakultet for helsefag og SVA skiller seg særlig ut med henholdsvis 36 % og 38 % som etterspør en sterkere dekning av temaet.

4.3 Brukernes tilfredshet med Khrono

For å måle lesernes tilfredshet med Khrono har vi bedt respondentene angi sin generelle tilfredshet på en stigende skala fra en til ti. Vi har så gjennomført analyser av hvordan den generelle tilfredsheten med Khrono varierer etter kjønn, rolle ved høgskolen, studietid og arbeidstid ved HiOA, samt fakultetstilknytning innenfor gruppen ansatte. Den samlede frekvensfordelingen på spørsmålet er gjengitt i figuren nedenfor.

Figur 13. Frekvensfordeling på spørsmålet *Hva er din generelle tilfredshet med Khrono* (N=1161).

Som figuren viser, er det svært stor spredning i svarene. Svarfordelingen er trimodal og svakt positivt skjev med modus lik 5, gjennomsnitt lik 5,40, middelværdi lik 5,5 og median lik 6. Svarfordelingen gir således ikke grunnlag for å gjennomføre regresjonsanalyser²³. Vi har i stedet brukt gjennomsnitt innenfor gruppene som mål på hvordan tilfredsheten varierer etter ulike variabler. I presentasjonen av funnene oppgir vi i tillegg N, samt standardavvik som mål for spredningen av svarene innenfor hver gruppe²⁴.

Tabellen nedenfor viser generell tilfredshet for studenter og ansatte.

Generell tilfredshet			
	Gjennomsnitt	Standardavvik	N
Studenter	4,44	2,543	576
Ansatte	6,41	2,340	579

Tabell 21. Generell tilfredshet med Khrono etter posisjon. Gjennomsnitt og standardavvik.

Tabellen viser en stor forskjell i tilfredshet mellom de to gruppene. De ansatte ligger i gjennomsnitt omtrent en grad over middelværdien 5,5. Til sammenligning angir studentene en drøy grad lavere tilfredshet enn middelværdien. Man må også merke seg de svært høye standardavvikene, som viser at det er svært store variasjoner i tilfredshet innenfor begge gruppene.

En viktig egenskap ved svarfordelingen er at en forholdsvis stor andel har svart 1 på generell tilfredshet. Vi har sett nærmere på respondentene som har svart 1 og funnet ut at den i hovedsak består av studenter som oppgir å ha lav leserfrekvens. Hvis vi selekterer vekk denne gruppen (og dermed endrer skalaen fra 2 til 10 og middelværdien til 6), øker samlet gjennomsnittlig tilfredshet fra 5,40 til

²³ Regresjonsanalyser forutsetter at fordelingen er tilnærmet normalfordelt.

²⁴ Standardavvik er et mål for spredning, som beregnes ved å ta kvadratroten av de summerte kvadratene av alle avvik fra gjennomsnittsverdien dividert med antallet enheter.

6,15. Studentenes gjennomsnittlige tilfredshet vil på sin side øke til 5,60, mens de ansattes gjennomsnittlige tilfredshet endrer seg forholdsvis lite. En slik seleksjon hadde også ført til at standardavviket hadde gått noe ned. Fordelingen ville likevel fortsatt være kjenetegnet av svært stor spredning.

Tabellen nedenfor viser studentenes generelle tilfredshet etter kjønn og studietid.

Studenters generelle tilfredshet etter kjønn og studietid			
	Gjennomsnitt	Standardavvik	N
Total	4,44	2,543	576
Mann	4,48	2,616	159
Kvinne	4,44	2,518	413
Inne i første semester	4,28	2,599	219
Fullført 1-5 semestre	4,46	2,484	296
Fullført 6 semestre eller flere	4,90	2,606	61

Tabell 22. Studenters generelle tilfredshet med Khrono etter kjønn og studietid. Gjennomsnitt og standardavvik.

Tabellen viser to funn. Det første er at kjønn ikke har betydning for studentenes tilfredshet med Khrono. Det andre funnet er at tilfredsheten øker svakt med tilbakelagt studietid. Innenfor alle kategoriene er standardavviket høyt, noe som viser at variasjonen innenfor hver gruppe er langt større enn mellom gruppene. Hvilken betydning har så de ansattes fartstid ved HiOA?

Generell tilfredshet med Khrono etter ansettelseslengde			
5: Hvor lenge har du arbeidet ved HiOA?	Gjennomsnitt	Standardavvik	N
Mindre enn ett år	6,13	2,100	48
Ett til to år	5,83	2,057	47
Mellom to og fem år	5,64	2,508	107
Fem til ti år	6,29	2,226	143
Mer enn ti år	7,03	2,268	228

Tabell 23. Ansattes generelle tilfredshet med Khrono etter ansettelseslengde. Gjennomsnitt og standardavvik.

Tabellen viser at den generelle tilfredsheten har en svak tendens til å øke med lengden på respondentens ansettelsesforhold ved HiOA, men også her er det store variasjoner innenfor hver gruppe.

I tabellen nedenfor har vi sett på de ansattes generelle tilfredshet med Khrono etter deres stillingstype og arbeidssted.

Ansattes generelle tilfredshet med Khrono etter stillingstype og arbeidssted			
	Gjennomsnitt	Standardavvik	N
Totalt	6,41	2,340	579
Teknisk/administrativ ansatt	5,86	2,358	250
Faglig/vitenskapelig ansatt	6,82	2,257	319
Felles-administrasjonen	5,98	2,445	155
Helsefag	7,03	2,081	121
Samfunnsfag	6,50	2,525	98
Lærerutdanning og internasjonale studier	6,53	2,204	120
Teknologi, kunst og design	5,98	2,454	45
SPS	5,82	2,243	17
SVA	6,00	1,354	13

Tabell 24. Ansattes generelle tilfredshet med Khrono etter stillingstype og arbeidssted. Gjennomsnitt og standardavvik

Tabellen viser at den generelle tilfredsheten i liten grad påvirkes av kjønn. Vi finner derimot tydelige forskjeller i gjennomsnittlig tilfredshet i forhold til stillingstype. Faglig/vitenskapelig ansatte er i gjennomsnitt en grad mer tilfredse enn teknisk/administrativt ansatte. Den gjennomsnittlige generelle tilfredsheten varierer også markant etter arbeidssted. Forskningscenterne, Fellesadministrasjonen, samt Fakultet for teknologi, kunst og design oppgir en noe lavere tilfredshet enn Fakultet for samfunnsfag og Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier og markant lavere enn Fakultet for helsefag. Med unntak av SVA er det også her et svært høyt standardavvik, noe som viser at variasjonen er større innenfor enn mellom gruppene .

Leserne er middels tilfreds med Khrono. Tilfredsheten varierer mer innenfor enn mellom ulike grupper. Vi har likevel avdekket noen interessante funn. Kjønn ser ikke ut til å ha særlig betydning for respondentenes tilfredshet med Khrono. Den sterkeste sammenhengen i materialet er at ansatte er klart mer tilfredse med Khrono enn studentene. Det er også en viss tendens til at tilfredsheten med Khrono øker når studentene og de ansattes «fartstid» ved HiOA går opp. Blant de ansatte varierer tilfredsheten etter hvilket arbeidssted de er knyttet til.

5 Har man nådd målene med Khrono?

5.1 Hvordan blir Khrono brukt og lest

En viktig del av prosjektet er å undersøke om Khrono bidrar til å skape debatt og meningsutveksling. For å vurdere dette har vi sett på i hvilket omfang artiklene blir *lest, delt* og *kommentert*.

5.1.1 Khronos lesertall

Vi har to kilder til å vurdere hvor mye Khrono blir lest. For første har vi spurt om dette i leserundersøkelsen. For det andre har vi benyttet statistikk om trafikk tall generert av Google analytics som måler hvor mange «cookies» som besøker Khronos nettsider.²⁵

I leserundersøkelsen blant ansatte og studenter ved HiOA oppgir 33 % av respondentene at de leser avisa ukentlig og 17 % at de leser Khrono noen ganger i måneden. Hvis vi skalerte opp svarene i forhold til utvalgets andel av den samlede populasjonen ville Khrono ha ca 2900 interne ukentlige lesere. Andelen faste lesere er trolig overrepresentert blant respondentene i vår undersøkelse, slik at det faktiske antallet ukentlige lesere er noe lavere enn dette.

Det er også måleproblemer knyttet til bruken av Google analytics (og andre liknende systemer for beregning av trafikk på nettsider). Man kan nemlig bare registrere datamaskiner, mobiltelefoner og/eller nettlesere som blir brukt til å lese Khrono, ikke *personene* som bruker dem. Det betyr at man kan registrere for mange lesere hvis en person har vært inne på nettsida fra mer enn en digital enhet, i enkelte tilfelle kan en leser ha besøkt Khrono både fra sin jobb-pc, sin hjemme-pc, sin mobil og sitt nettbrett. Da vil vedkommende telle som fire «brukere». Man kan også underregistrere lesere ved at f.eks. flere leser Khrono fra samme datamaskin, låner andres nettbrett etc.

Et tall som gir et rimelig pålitelig mål for interessen for et nettsted er «unike sidevisninger». Det beskriver hvor mange nettlesere som har vært inne på en spesiell side; og det er grunn til å tro at en leser nokså sjelden leser *samme* artikkel flere ganger fra ulike digitale enheter. «Unike sidevisninger» vil også gi høyere sifre hvis hver enkelt leser besøker flere sider og dermed viser større interesse for et *nettsted*. Et økende antall unike sidevisninger kan derfor bety både at det blir flere enkeltlesere, at hver enkelt bruker leser flere sider eller begge deler. «Unike sidevisninger» gir dermed ingen oversikt over hvem leserne er, eller deres leserfrekvens, men gir et forholdsvis pålitelig mål for utviklingen i publikums interesse.

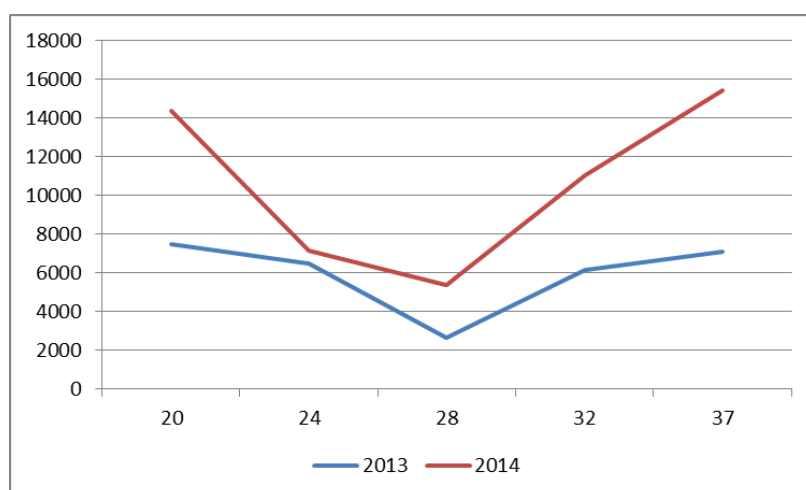
Vi har kartlagt slike unike sidevisninger i de samme ukene vi har registrert innholdet i Khrono,²⁶ det gir følgende utvikling.

²⁵ Teknisk sett måler Google analytics antall «cookies» som besøker nettsiden. Cookies er et lite program installert i brukerens nettleser (Explorer, Mozilla, Chrome e.l.) som gjør det mulig å kjenne den igjen. Men den som bruker nettleseren kan endre «cookie»ene slik at man framstår som en ny bruker ved neste besøk. Det er en av årsakene til at slike trafikk tall kan være unøyaktige hvis det er individer man egentlig ønsker å kartlegge.

²⁶ Samt uke 32 og 37 i 2014

Unike sidevisninger		
Uke	År	
	2013	2014
4		45401
8		8831
12		14294
15		11006
20	7456	14348
24	6460	7149
28	2632	5386
32	6149	11009
37	7076	15375
41	8684	
45	12244	
50	8651	

Tabell 25. Unike sidevisninger for Khrono, målt i undersøkelsesukene i utgivelsesperioden

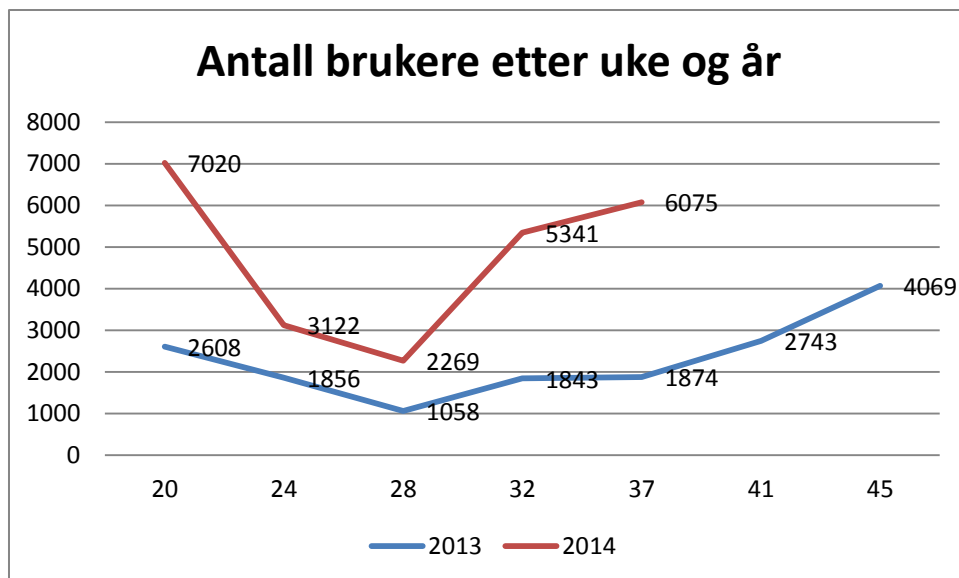

Figur 14. Utvikling i unike sidevisninger for Khrono, 2013-2014

Som vi ser er tallet på unike sidevisninger jevnt stigende (korrigert for sesongsvingninger) fra starten i april 2013, fram til nå.

Men vi ønsker også å beregne et tall på *individer* som leser Khrono, blant annet for å kunne sammenlikne med det tallet på interne lesere som vi har beregnet ut fra leserundersøkelsen.

For å finne et slikt lesertall tar vi utgangspunkt i tallet på «brukere», slik det er målt av Google analytics, i løpet av de samme ukene. Dette tallet registrerer hvor mange forskjellige ulike cookies (installert i nettleseren i brukeres pc'er, mobiler og nettbrett) som har vært registrert i Khronos sider i de aktuelle ukene.

Figur 15. Antall ukentlige «brukere» i utvalgte uker etter utgivelsesår.

Å beregne antall individer er vanskelige. I følge TNS Gallup²⁷ har hver nordmann i dag i gjennomsnitt 2,2 digitale enheter som kan knyttes til internett. Hvis vi alle leserne i gjennomsnitt *bruker* to ulike digitale enheter til å lese Khroni vil tallet på individer være halvparten av tallet på «brukere».

Hvis derimot bare halvparten av brukerne benytter sine to enheter og resten bare en digital enhet for å lese Khrono har benyttet *en* digital enhet vil det faktiske tallet på individer som leser Khrono være 25 prosent lavere enn brukertallet. Vi vil anslå at det riktige tallet ligger et sted i dette spennet.

Estimat av faktiske brukere			
2014	«Brukere»	75% ²⁸	50% ²⁹
Uke 20	7020	5265	3510
24	3122	2341	1561
28	2269	1702	1134
32	5341	4006	2670
37	6075	4556	3037

Tabell 26. Estimat av faktiske brukere

Vi vil med dette anslå at Khrono ukentlig har et sted mellom 3000 og 4000 unike lesere. Vi har ikke muligheter til å fastslå hvor mange av disse som er interne og eksterne, eller fordelingen mellom faste ukentlige lesere og lesere som kun har oppsøkt Khrono ut fra interessen for en særskilt sak.

Hvis vi derimot sammenlikner tallet på «brukere» med tallet på ukentlige interne lesere vi beregnet over (ca. 2500), kan vi antyde en drøy halvdel av Khronos lesere er studenter og ansatte ved HiOA.

²⁷ TNS Gallup: Årsrapport internettbruk 2013

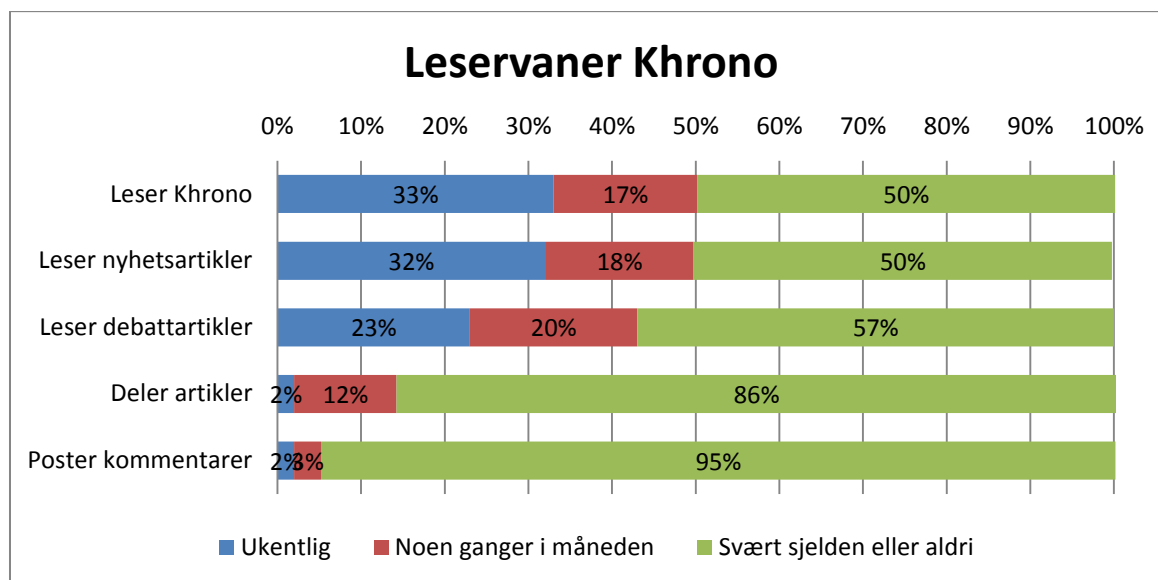
²⁸ Halvparten av leserne bruker to digitale enheter

²⁹ Alle lesere bruker to digitale enheter

5.1.2 Bruken av Khrono

Vi har to typer kilder til bruken av Khrono. For det første inngår et spørsmålsbatteri om hyppigheten ved ulike typer bruk av Khrono i leserundersøkelsen. For det andre omfatter innholdsanalysen av artikler i Khrono lesertall, antall delinger og antall kommentarer.

Figuren nedenfor viser oppgitte leservaner fra leserundersøkelsen.

Figur 16. Frekvensoversikt over leservaner i Khrono for studenter og ansatte samlet (N=1347)

Figuren viser at omtrent «alle» som leser Khrono leser avisens nyhetsartiklene. Khrono-leserne leser også debattartikler forholdsvis hyppig. Deling av artikler og posting av kommentarer oppgis derimot å forekomme henholdsvis sjeldent og svært sjeldent.³⁰

Utvalget vi benytter i innholdsanalysen av Khrono består av 204 artikler. Tabellen nedenfor viser gjennomsnittlige lesertall,³¹ delinger³² og kommentarer for disse artiklene, samlet og etter utgivelsesår:

Gjennomsnittlige lesertall, delinger og kommentarer per artikkel etter år			
	2013	2014	For begge årene
Lesertall	378	531	442
Delinger	1,9	3,1	2,4
Kommentarer	1,6	2,4	1,8
N=	118	86	204

Tabell 27. Gjennomsnittlige lesertall, delinger og kommentarer per artikkel etter år

³⁰ Til sammenlikning viser undersøkelser at 12 prosent av befolkningen poster kommentarer på vanlige nettaviser. (Løvlie, A.S. & al (2014) Verken kloakk eller ekkokammer *Aftenposten* 10.01.14)

³¹ Med «lesertall» menes her «unike sidevisninger» som betyr antall «cookies» (se over) som har vært inne på en spesiell artikkel på nettstedet.

³² Deling er her definert som antall som har brukt funksjonene for deling på Khronos nettside. Det utgjør en svært liten del av den totale delingsaktiviteten. Tall fra Google analytics viser at for mange enkeltartikler i Khrono kan størsteparten av trafikken komme via deling på sosiale medier. Vi har ikke hatt mulighet til å gå detaljert inn i dette.

Som vi ser har Khronos artikler i hele perioden et gjennomsnittlig lesertall på 441, artiklene er i snitt delt 2,4 ganger og de har fått i snitt 1,8 kommentarer. Alle formene for bruk øker markant fra 2013 til 2014, noe som reflekterer økingen i lesertall vi har beskrevet ovenfor.

Er det noens sammenheng mellom innretning og lesertall/delinger

Ja, åpenbart. Det går fram av denne tabellen

Sammenhengen mellom innretning og lesertall/delinger			
	Gjennomsnitt av lesertall	Kommentarer	Delinger
Eksternt	373	1,4	2,3
Internt	472	2,0	2,5
Totalt	442	1,8	2,4

Tabell 28. Lesertall, delinger og kommentarer etter hovedfokus (internt/ekstert). Gjennomsnitt. N=204

Vi ser at både lesertall, antall kommentarer og tallet på delinger er høyere for artikler med internt fokus enn for artikler med eksternt fokus.

Vi finner også forskjeller etter tema. Det vises i tabellen under:

Forskjeller etter tema				
Radetiketter	Gjennomsnitt av lesertall	Standardavvik lesertall	Kommentarer	Delinger
Utdanning	530	419	2,4	3,0
Administrasjon og ledelse	449	263	2,0	2,2
sosialt liv	425	309	1,1	2,4
Næringsliv/arbeidsliv	389	267	0,5	2,5
Annet	420	317	1,8	1,7
Forskning	340	246	2,4	2,3
Studentpolitikk	283	196	0,5	1,0
Totalsum	442		1,9	2,4

Tabell 29. Lesertall, kommentarer og delinger etter tema. Gjennomsnitt og standardavvik (for lesertall)

Vi ser at artikler om utdanning gjennomsnittlig har høyest lesertall, men også høyest standardavvik. Artikler om forskning har lavest lesertall, men klart lavere standardavvik. Det betyr at lesertallene for artikler om utdanning varierer mer enn lesertallene for artikler om forskning som har et lavere, men mer stabilt lesertall.

Vi har hatt tilgang til lesertall for alle artikler som ble publisert fram til 4. august 2014. En nærmere analyse av de åtte artiklene som har høyest lesertall, avdekker noen interessante mønstre.

Artikler etter «lesertall»	
Artikkel	Antall unike sidevisninger
Norge er blitt et feigt land	42346
Superhelt møtte veggen i studentenes tjeneste	6320
Stryker med vilje på eksamen	4821
Lapdance og fri flyt av alkohol på fadderfest	3591
Eksamenstips fra sensorene	2555
Lying low male nude på plass	2071
Barnevernsansatte beskyldes for mobbing av ledere	2059
Langeland må slutte ved HiOA	1789

Tabell 30. Mest leste artikler i Khrono etter «unike sidevisninger» i perioden april 2013 – 4. august 2014.

Artikkelen om Per Fugelli har vi omtalt foran. Den nest mest leste artikkelen er en sterk, typisk «tabloid» fortalt personrettet historie (med en viss allmenngyldighet) om en studenttillitsvalgt som møtte veggen som 23-åring og måtte ha hjelp fra HiOAs velferdstjenester for å komme på beina.

Den tredje mest klikkede saken handlet om studenter som «stryker med vilje» (for å kunne gå opp til ny eksamen), den neste på lista handler om sex og fyll på HiOAs fadderfest og den femte om eksamenstips fra sensor.

Fire av de fem mest leste saker handler altså om *studenter*, og alle har typiske tabloide kjennetegn; en sterk personlig historie, en kuriosita-sak om studenter som stryker med vilje, en om sex og fyll og en typisk forbrukertipssak for studenter.

Deretter følger et oppslag om en skulptur som etter all sannsynlighet når opp på lista fordi ordet «nude» inngår i tittelen. De to siste på lista handler om «mobbing av ledere» og at den omstridte historikeren Nils Langeland må slutte ved HiOA.

Alle disse sakene har det «ekstra» tabloide anslaget utover det ordinære («viktige») som må til for at en journalistisk sak blir lest av mange.

Denne typen detaljerte analyser av lesertall kan ikke gjøres for papiraviser.³³ Hvis Khrono hadde vært en gratis papiravis (slik Uniforum (også) er og slik Universitetsavisa var tidligere), ville man bare kunnet få lesertall via nokså upålitelige leserundersøkelser, som i liten grad ble gjort for denne typen publikasjoner.

Nå er situasjonen – på godt og vond - helt annerledes. Redaksjonene har tilgang til både live trafikk tall (hvilke saker leser folk akkurat nå) og statistikk over hvilke saker som er mest og minst lest i en gitt tidsperiode.

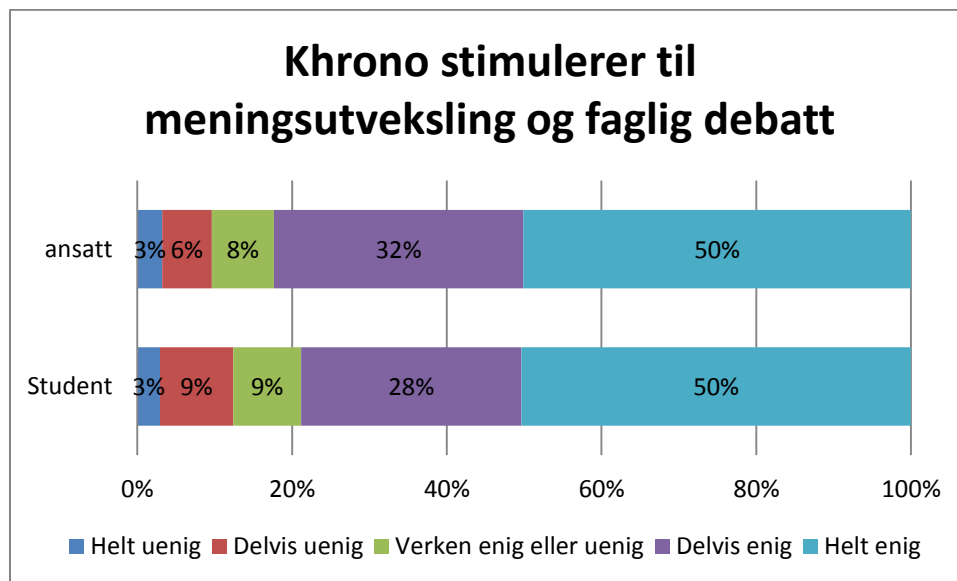
³³ Det er til en viss grad mulig å få denne typen data gjennom øyescanningsundersøkelser på test-lesere, men de sitter i en svært konstruert situasjon og testene er dessuten så ressurskrevende at de er brukt i svært liten grad.

5.1.3 Digitale kommentarer

Om lag *halvparten* av Khronos oppslag medfører kommentarer fra leserne, og til disse oppslagene knyttes i gjennomsnitt fire kommentarer/innlegg.³⁴ Det er ingen store forskjeller mellom lesernes debattlyst knyttet til nyhets- og kommentarartikler (1,9 vs, 2,1 kommentarer per artikkel).

I vårt utvalg er det 13 artikler, altså om lag en i hver undersøkelsesuke, som utløser et tosifret antall kommentarer. Hvis vi forutsetter at vårt utvalg er noenlunde representativt betyr det at hver uke publiserer Khrono en artikkel som fører til digital debatt med et tosifret antall innlegg.³⁵

Khrono kan også stimulere til meningsutveksling og faglig debatt utenfor Khronos debattfelt. Derfor inneholder både leserundersøkelsen og lederundersøkelsen spørsmål om Khrono har en slik effekt. Svarfordelingen fra leserundersøkelsen etter respondentenes rolle er vist i figuren nedenfor.

Figur 17. Studenter og ansattes stilling til påstanden *Khrono stimulerer til meningsutveksling og faglig debatt* (N=1211)

Vi ser at et svært stort flertall av leserne er helt eller delvis enig i at Khrono stimulerer til meningsutveksling og faglig debatt. Det er også små forskjeller mellom ansatte og studenter. Henholdsvis 82 prosent av de ansatte og 78 prosent av studentene er helt eller delvis enig i at Khrono bidrar til dette.

I lederundersøkelsen svarer samtlige at Khrono lykkes i å stimulere til debatt. Vi har spurt «hvordan» og lederne gir da et ganske motsetningsfylt bilde av sine erfaringer. På den ene siden framhever flere at Khrono evner å skape debatt om viktige spørsmål på skolen:

- «Folk som har lest gjengir hva de har lest og det er ofte starten på en diskusjon».
- «De setter aktuelle saker på dagsorden og er i noen grad flinke til å kontakte nøkkelpersoner til å kommentere saker».
- «Sakene er gode og aktuelle og gjør det interessant og diskutere og debattere».
- «Mye informasjon både internt og eksternt fører til debatt om saker som mange ellers ikke ville hatt innsikt i.»

³⁴ I tillegg kommer 67 kommentarer til Per Fugelli-artikkelen.

³⁵ Til sammenlikning: I Nettavisen, et av Norges største nyhetsnettsteder, ble 30 kommentarer til en artikkel oppfattet som svært tilfredsstillende (Brurås 2012).

På den annen side peker noen av lederne (også) på at diskusjonen lett blir for snever.

- «Khrono skarpstiller problem på en ofte tabloid måte når det gjelder interne veivalg, og representerer en gruppe ansattes kritikk og forståelse av institusjonen.»
- «Får frem klare synspunkter - men mye fra gjengangere»
- «I kommentarfeltene er det stort sett de samme som går igjen, og med stort sett de samme negative nedslående kommentarene»
- «Arena for offentlig ordskifte, men antall deltakere i debatten er sørgelig lavt».

En av lederne peker også på at «mye blir aldri snakket om» mens en annen skriver at «noen oppslag generer debatt innad - da går det imidlertid sjelden på saken i seg selv, men på vinklingen og/eller konsekvenser oppslaget medfører på arbeidsmiljø etc.»

Vi har ikke kartlagt hvor mange av de 395 digitale kommentarene som er skrevet av «gjengangere» og kan derfor verken bekrefte eller avkrefte dette inntrykket.

Med det lille unntaket for ledere som syns tallet på debattanter er lavt, tyder alle våre data på at Khrono stimulerer til debatt. I tillegg er lesertallet stadig økende.

6 Khrono i krysspress

I dette kapitlet vil vi drøfte to problemstillinger som utpeker seg i det ganske store datamaterialet vi har samlet inn. Den første handler om Khronos utfordrende posisjon som en publikasjon styrt av Redaktørplakaten har med eieren selv som klart viktigste temaområde. Den andre problemstillingen handler om tabloidisering og en sammensatt målgruppe.

6.1 Hva slags uavhengighet

Vi har i kapittel 3 gjort rede for formalitetene når det gjelder Khronos posisjon som en uavhengig avis. For å sikre denne uavhengigheten mest mulig har man lagt inn eget styre som et mellomledd mellom høgskolestyret og redaktøren. Vi har også vist hvordan både innholdsanalysen og en survey blant leserne peker i retning av at redaksjonen holder en armlengdes avstand til institusjonen.

Den grunnleggende utfordringen er likevel en annen. Det er høgskolen som betaler for Khrono, og styret er i siste instans ansvarlig for å kunne forsvare avisas eksistens overfor de bevilgende myndigheter, sine egne ansatte, studenter og ledere. Styret har også ansvaret for at HiOA følger arbeidsmiljøloven. Den gir arbeidsgiveren ansvaret for å sikre et godt arbeidsmiljø ved institusjonen. Høgskolestyret har også et ansvar for å sikre skolens omdømme, blant annet for å tiltrekke seg studenter, faglige tilsatte og eksterne ressurser.

Det er ikke noe i formålsbestemmelsene, slik de er formulert i Khronos vedtekter og retningslinjer, som – for å sette det på spissen - hindrer Khrono i å rasere Høgskolens omdømme og undergrave arbeidsmiljøet. Men en avis som gjør det, vil det på sikt neppe være mulig for HiOA å bruke penger på. I virkelighetens verden betyr det at Khrono ikke kan ha den samme holdningen til HiOA som en ekstern publikasjon ville hatt. En dagsavis som Dagbladet, et fagblad som Utdanning eller Sykepleien eller et tidsskrift som Samtiden ville ikke bekymre seg for omdømmet til institusjonen som blir omtalt. Offentligheten vil normalt heller ikke klandre dagspressen for å svekke Norwegians omdømme gjennom omfattende dekning av selskapets problemer med langdistanserutene.

Formelt har heller ikke Khrono noe slikt ansvar, men reelt vil man ikke kunne tenke seg at redaktøren og redaksjonen ser helt bort fra det. Vår undersøkelse viser klart at Khrono tar et slikt ansvar. Flesteparten av artiklene er positive til både virksomheten, studentene, lederne og de ansatte ved HiOA. Mesteparten av stoffet bidrar utvilsomt til å bygge et godt omdømme.

Når lederne blir spurt om Khronos rolle i omdømmebygging, er mange mer skeptiske.

- i all hovedsak negativt internt, omdømmenedbyggende i forhold til ledelse og områder der HiOA har langt fram, liten oppmerksomhet om områder der vi får til noe positivt
- Det bildet Khrono tegner av HiOA er imidlertid farget av et ønske om å representere et kritisk blikk, og da bidrar form og vinkling av en del temaer til et mer negativt omdømme enn HiOA har fortjent
- Hvis HiOA ønsker å bli oppfattet som en seriøs, ambisiøs høgskole på vei mot et profesjonsuniversitet, bidrar ikke Khrono til dette
- Ofte løftes bare det negative fram.

Mange ledere påpeker at Khrono (også) bidrar til positivt omdømme. Men det er bare en som påpeker at omdømmebygging *ikke* er hensikten med Khrono. Fler av lederne påpeker som vi ser at det ofte er det «negative» som løftes fram.

Vi ser altså at mens Khronos styringsdokumenter slår fast at Khrono skal være «kritisk», som i journalistisk terminologi betyr å legge betydelig vekt på å dekke det negative og konfliktfylte, er det flere av lederne som (i og for seg helt korrekt) påpeker at dette ikke bidrar til å styrke HiOAs omdømme og at det kan skape og/eller forsterke interne uoverensstemmelser.

De aller fleste journalistiske publikasjoner løser denne nærmest uløselige motsetningen mellom omdømmebygging/arbeidsmiljø på den ene siden og det kritiske journalistiske mandatet på den andre ved to strategier; 1) skrive minst mulig om seg selv – og 2) lage glansbilder når det likevel må gjøres. Dette fører på sin side til at publikasjonens troverdighet når det gjelder «egne» forhold blir lav.

Khrono kan ikke bruke denne metoden. Det gir både redaksjonen og ledelsen ved HiOA utfordringer som må løses ved at begge parter må innse at den andre har legitime hensyn å ivareta som ikke er sammenfallende. Ledelsens oppgave som ledelse er å sikre institusjonens interesser (slik den forstår dem),³⁶ redaksjonens oppgave er å utfordre ledelsens forståelse og handlinger kritisk. Samtidig må en redaktørstyrt avis av Khronos type ta reelle hensyn til institusjonens omdømme og arbeidsmiljø mens ledelsen må innse at hvis Khrono ikke gis mulighet til å være reelt uavhengig (dvs. ubehagelig) er dens verdi begrenset.

Vår studie viser at leserne oppfatter avisa som uavhengig og kritisk, innholdsanalysen viser at Khrono er grunnleggende velvillig til HiOA, artiklene er i all hovedsak positive/nøytrale både til Høyskolens og dens ledelse - og ledelsen murrer over «negativt fokus».

Vår studie tyder følgelig på at denne balansegangen er ivaretatt på en rimelig måte.

6.2 Fortelling eller redegjørelse

Khronos styre har vedtatt retningslinjer for avisa der det slås fast at avisa skal «fortelle historier, formidle saker via mennesker/personer» og «være like mye opptatt av mennesker som av saker». Men avisa skal også «baseres på etterrettelig, seriøs og kritisk journalistikk» og «nå den høyt utdannede målgruppen til avisen», definert som ««alle ansatte og alle studenter ved HiOA, i tillegg kommer alle andre som er interessert i stoff fra avisens nedslagsfelt». På denne måten plasserer styret Khrono midt i Van Leeuwens (1988) skille mellom journalistikk basert på «fortelling» beregnet på et massepublikum og journalistikk basert på «redegjørelse» beregnet på et elitepublikum. Dette skaper naturlig nok utfordringer for Khrono som vi kan finne igjen i våre data.

I Norge i dag er det slik at nesten halvparten av årskullene under 35 år har tatt eller skaffer seg høyere utdanning.³⁷ Studentene i universitets- og høyskolesektoren må derfor betraktes som et massepublikum, ikke et elitepublikum. For at en tekst skal være interessant for et massepublikum er det ikke nok at den er lettfattelig (skrevet i enkelt språk, og uten unødvendig spesialterminologi). Den må også benytte seg av flere av de kjennetegn ved det som ofte oppfattes som tabloid eller

³⁶ I Universitetsloven heter det f.eks. at styret «har ansvar for at den faglige virksomheten holder høy kvalitet og for at institusjonene drives effektivt og i overensstemmelse med de lover, forskrifter og regler som gjelder»

³⁷ SSB utdanningsstatistikk.

VG/Dagbladet-journalistikk, som f.eks. historiefortelling, personifisering, konfliktorientering og vekt på følelser.

Men som nevnt tidligere har ikke all journalistikk de samme strenge krav til popularisering. Nisjeaviser, «europiske kvalitetsaviser» og mer spesialiserte publikasjoner for ulike elitepublikum legger i større grad vekt på «redegjørelse» enn «fortelling».

De ansatte på en høgskole, særlig de faglige, vil utgjøre et slikt spesielt publikum med svært høy utdanning og med spesiell interesse for kunnskap og vitenskap og utgjør åpenbart et elitepublikum.

Våre resultater viser at Khrono evner å nå en betydelig del av de ansatte jevnlig. Hele 60 prosent av de ansatte leser avisa en gang i uka eller mer. Derimot er interessen blant studenter mer begrenset. En svært liten del av studentene har besvart undersøkelsen og blant dem som svarer, er det bare 11 prosent som oppgir at de er ukentlige lesere. Studentene er dessuten vesentlig mindre tilfreds med Khrono enn de ansatte.

Derimot ser vi at lesertallene skyter i været når Khrono lager typisk tabloide oppslag med studentrelevante temaer. Dette kan tolkes som at Khrono for å nå de brede lag av studenter, må bli vesentlig mer tabloid.

Vi har tidligere påpekt at selv om innholdsanalysen viser at Khrono ikke er spesielt personorientert og ikke spesielt konfliktorientert i forhold til de andre universitetsavisene vi sammenlikner med, møter den likevel kritikk for å være «tabloid» eller «VG/Dagbladet». Og i lederundersøkelsen finner vi blant annet disse framtidønskene for Khrono:

- mer journalistikk og diskusjoner som reflekterer at dette er akademisk institusjon, dvs kildekritisk kunnskapsfremmende, åpen for dilemmaer, mindre personifisering
- Skriv mer om de strategisk viktige sakene og mer innsiktsfulle artikler om sektoren. Det er viktig med mer kunnskapsbaserte saker enn hyppighet av saker.
- kutte kommentarfeltet og heller lage en debattsider som krever at folk skriver gjennomtenkte og interessante innlegg
- Den utviklingen som er skjedd siden starten, i retning av noe mindre sensasjon og noe mer refleksjon, bør fortsette.

Disse ønskene peker i retning av mer «høykulturell redegjørelse». Vi har tidligere (i kapittel 3) vist til at skillet mellom broadsheet og tabloid journalistikk er mindre upreget i Norge enn i andre land. Årsakene er flere. Først og fremst har det av ulike grunner vært tradisjon for at alle leser samme avis (papirmarkedet er geografisk, ikke sosialt delt) og ser samme nyhetssendinger på tv.

Det betyr at seriøs norsk nyhetsjournalistikk jevnt over har et forholdsvis sterkt innslag av den «lavkulturelle» fortelling. Dette vil prege både leseres og redaksjoners forhold til journalistiske tekster og er i dag også nedfelt i Khronos retningslinjer.

I likhet med balansegangen som redaksjonen må utøve i forhold til Redaktørplakaten, er det en utfordring å lage en avis som balanser alle de motstridende innholds- og formhensyn en slik publikasjon må ivareta. Våre funn tyder på at redaksjonen i stor grad takler denne balansen overfor de ansatte. Den store utfordringen vil være å nå større grupper av studenter uten at de ansatte vender avisa ryggen.

Referanser

- Allern, S. (2001) *Nyhetsverdier*. Fredrikstad: IJ-forlaget
- Bjerke, P (2011): *Journalistikkens vekst – og fall?* IJ-forlaget 2011
- Bjerke, P. (2009) *Refleks eller refleksjon – en sosiologisk analyse av journalistisk profesjonsmoral*, Phd-avhandling Universitetet i Oslo 2009
- Brurås, Svein (red) (2012) *Nyhetsvurderinger, På innsiden i fem redaksjoner* Kristiansand: IJ-forlaget
- Brurås. S. (2006) *Etikk for journalister*. Bergen: Fagbokforlaget
- Campbell, W.J. (2001): *Yellow Journalism: Puncturing the Myths, Defining the Legacies*. Westport: Praeger.
- Dimmen, T. (2012) 2012 Lokalavisformelen. Ein studie av lokale fådagsaviser HVO rapport. Volda. Høgskulen I Volda
- Eide, M. (2010) I Dahl (red) *Norsk presses historie*. Universitetsforlaget 2010
- Eide, M. (1998) *Popularisering, modernisering, strukturering : en populæravis tar form : Verdens gang i forvandling 1945-81*, dr.avhandling Universitetet i Bergen 1998
- Hallin, D., P. Mancini (2004): *Comparing Media systems*. Cambridge: Cambridge University Press
- Ihlebak, K. A.& Krumsvik A.H. (2014), Editorial power and public participation in online newspapers. *Journalism*)
- Leigh, R. D. (1947) *A free and responsible press. A general report on Mass Communication. Newspapers, Radio, Motion Pictures, Magazines, Radio and Books. By The commission of the Freedom of the Press*. Chicago: University of Chicago press
- Olsen, R.K. (2013) *Kvalitet i Omdal* (red) Demokrati og journalistikk. Oslo: Fritt Ord
- Olsen, G. R. (2012) , *Dagbladet I Brurås* (red) Nyhetsvurderingher. Oslo: Cappelen Damm
- Roppen/Allern (red) (2010): *Samfunnsoppdraget*. Kr. Sand: Høyskoleforlaget
- Siebert, F. S., m.fl. (1956) *Four Theories of the Press*. Urbana og Chigaco: University of Illinois Press
- Skjervheim. H. (1987) 'Den klassiske journalistikken og den nye medieideologien', *Nytt Norsk Tidsskrift* 5 (1): 13-20.
- Skjervheim. H. (1985) 'Den nye medieideologien', *Nytt Norsk Tidsskrift* 3 (1): 13-20.
- Sparks, C., Tulloch, J (2000) *Tabloid tales*. Lanham:Rowman && Littlefield
- Van Leeuwen, T. (1986), 'Generic Strategies in Press Journalism', *Australian Review of Applied Linguistics* 10 (2): 199-220

Vedlegg

Vedlegg 1 Spørreskjema leserundersøkelse

Leserundersøkelse HiOAs uavhengige nettavis Khrono

Høgskulen i Volda har fått i oppdrag å evaluere Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOAs) nettavis Khrono. I evalueringen inngår en leserundersøkelse blant HiOAs ansatte og studenter. Formålet med leserundersøkelsen er å kartlegge mulige leseres bruk og vurdering av Khrono samt innhente forslag til forbedringer. Vi vil derfor be deg som en del av målgruppen til Khrono om å besvare spørreskjemaet nedenfor.

Å fylle ut skjemaet tar ca 5 minutter. Vi vil presisere at deltakelse i undersøkelsen er frivillig. Innsamlet materiale vil bli behandlet på en måte som sikrer deltakerne full anonymitet. Koblinger mellom epostadresser og svar vil kun være tilgjengelig for vår databehandler Questback og vil slettes innen 31.12.2014.

Vennlig hilsen,

Paul Bjerke

Prosjektleder

Din identitet vil holdes skjult.

Les om retningslinjer for personvern. (Åpnes i nytt vindu)

1) Kjønn

- mann
- kvinne

2) Alder

- 18-24
- 25-29
- 30-34
- 35-39
- 40-44
- 45-49
- 50-54

- 55-59
- 60-64
- 65 eller eldre

3) Hva er din rolle ved HiOA?

- Faglig/vitenskapelig ansatt
- Teknisk/administrativ ansatt
- Student
- Annet

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hva er din rolle ved HiOA? er lik Student)

4) Hvor lenge har du studert ved HiOA?

- Dette er første semester ved HiOA
- Jeg har studert 1 til 5 semestre ved HiOA
- Jeg har studert 6 eller flere semestre ved HiO

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hva er din rolle ved HiOA? er lik Faglig/vitenskapelig ansatt eller Hvis Hva er din rolle ved HiOA? er lik <#other#>Annet eller Hvis Hva er din rolle ved HiOA? er lik Teknisk/administrativ ansatt)

5) Hvor lenge har du arbeidet ved HiOA?

- Mindre enn ett år
- Ett til to år
- Mellom to og fem år
- Fem til ti år
- Mer enn ti år

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hva er din rolle ved HiOA? er lik <#other#>Annet eller Hvis Hva er din rolle ved HiOA? er lik Teknisk/administrativ ansatt eller Hvis Hva er din rolle ved HiOA? er lik)

Faglig/vitenskapelig ansatt

•)

6) Hvilken avdeling/fakultet/forskningsinstitutt er du knyttet til?

- Helsefag Samfunnsfag Lærerutdanning og internasjonale studier Teknologi, kunst og design
- SPS SVA Fellesadministrasjonen Annet

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hvilken avdeling/fakultet/forskningsinstitutt er du knyttet til? er lik Helsefag
-)

Du angir forfatterens institutt hvis det er kronikk/debattinnlegg

7) Hvilket institutt er du knyttet til?

- Atferdsvitenskap
- Ergoterapi og ortopedingeniørfag
- Farmasi og bioingeniørfag
- Fysioterapi
- Helse, ernæring og ledelse
- Radiografi og tannteknikk
- Sykepleie
- Framgår ikke/Ikke relevant

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hvilken avdeling/fakultet/forskningsinstitutt er du knyttet til? er lik Lærerutdanning og internasjonale studier
-)

8) Hvilket institutt er du knyttet til?

- Barnehagelærerutdanning

- Grunnskole- og faglærerutdanning
- Internasjonale studium og tolkeutdanning
- Yrkesfaglærerutdanning
- Framgår ikke/Ikke relevant

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hvilken avdeling/fakultet/forskningsinstitutt er du knyttet til? er lik Samfunnsfag
-)

9) Hvilket institutt er du knyttet til?

- Arkiv-, bibliotek- og informasjonsfag
- Journalistikk og mediefag
- Offentlig administrasjon og velferdsfag
- Sosialfag
- Økonomi og administrasjon
- Framgår ikke/Ikke relevant

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hvilken avdeling/fakultet/forskningsinstitutt er du knyttet til? er lik Teknologi, kunst og design
-)

10) Hvilket institutt er du knyttet til?

- Bygg- og energiteknikk
- Estetiske fag
- Industriell utvikling
- Informasjonsteknologi
- Produktdesign
- Framgår ikke/Ikke relevant

11) Hvor ofte

	5 eller flere ganger i uken	3-4 ganger i uken	1-2 ganger i uken	Noen ganger i måneden	Svært sjelden eller aldri
leser du Khrono?	☐	☐	☐	☐	☐
leser du nyhetsartikler i Khrono?	☐	☐	☐	☐	☐
leser du debattartikler i Khrono?	☐	☐	☐	☐	☐
poster du kommentarer på artikler i Khrono?	☐	☐	☐	☐	☐
deler du artikler i Khrono med andre?	☐	☐	☐	☐	☐

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (
 - Hvis leser du Khrono? *er lik* 5 eller flere ganger i uken
 - eller
 - Hvis leser du Khrono? *er lik* Noen ganger i måneden
 - eller
 - Hvis leser du Khrono? *er lik* 1-2 ganger i uken
 - eller
 - Hvis leser du Khrono? *er lik* 3-4 ganger i uken
-)

12) Leste du Khrono i går?

Ja Nei

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (
 - Hvis leser du Khrono? *er lik* 5 eller flere ganger i uken
 - eller
 - Hvis leser du Khrono? *er lik* Noen ganger i måneden
 - eller
 - Hvis leser du Khrono? *er lik* 1-2 ganger i uken
 - eller
 - Hvis leser du Khrono? *er lik* 3-4 ganger i uken
-)

13) Nedenfor ber vi deg ta stilling til følgende påstander om Khrono:

		Verken			
		enig			
Helt	Delvis	eller	Delvis	Helt	Vet
uenig	uenig	uenig	enig	enig	ikke

- Khrono opptrer som en uavhengig og kritisk avis
- Khrono har en positiv omdømmeeffekt på HiOA
- Khrono ivaretar HiOAs profesjonsrettede profil på en god måte
- Khrono bidrar til å synliggjøre FoU ved HiOA
- Khrono bidrar til å synliggjøre studietilbudet ved HiOA
- Khrono har en positiv virkning på arbeidsmiljøet ved HiOA
- Khrono stimulerer til meningsutveksling og faglig debatt
- Khrono lykkes i å fremstille komplisert stoff forståelig og korrekt

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (
 - Hvis leser du Khrono? *er lik* 1-2 ganger i uken eller
 - Hvis leser du Khrono? *er lik* Noen ganger i måneden eller
 - Hvis leser du Khrono? *er lik* 3-4 ganger i uken eller
 - Hvis leser du Khrono? *er lik* 5 eller flere ganger i uken
-)

14) Hvordan vurderer du omfanget av Khronos dekning av følgende tema:

	For stor dekning	Passe dekning	For liten dekning
FoU	☐	☐	☐
Studier	☐	☐	☐

Yrkes- og profesjonsutøvelse	☐	☐	☐
Høyere utdannings- og forskningspolitikk	☐	☐	☐
Arbeidsmiljø	☐	☐	☐
Økonomi, administrasjon og ledelse ved HiOA	☐	☐	☐
Studentliv	☐	☐	☐
Karriere	☐	☐	☐

15) Hvor tilfreds er du med Khrono på en skala fra 1 til 10, der 1 representerer svært lav tilfredshet og ti representerer svært høy tilfredshet?

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

16) Har du forslag til hvordan Khrono kan forbedres?

© Copyright www.questback.com. All Rights Reserved.

Vedlegg 2 Lederundersøkelsen

1. Hvor ofte leser du Khrono?

	Navn
1	Fem eller flere ganger i uka
2	3-4 ganger i uka
3	1-2 ganger i uka
4	Noen ganger i måneden
5	Sjeldnere eller aldri

2. Hva slags stoff leser du mest/minst?

3. Hva oppfatter du som avisas sterkeste og svakeste sider i dag?

4. Etter din oppfatning, bidrar Khrono til debatt og diskusjon?

	Navn
1	I høy grad
2	I noen grad
3	I liten grad
4	I svært liten grad
5	Ikke i det hele tatt

5. På hvilken måte bidrar Khrono til debatt og diskusjon?

Eller 6. Hvorfor tror du Khrono i begrenset grad lykkes med å skape debatt?

Eller 7. Hvorfor tror du Khrono ikke lykkes med å skape debatt?

8. Hvordan vurderer du Khrono som omdømmebygger for Høgskolen i Oslo og Akershus?

9. Hvordan vurderer du Khronos evne til å synliggjøre HiOA som en institusjon med profesjonsrettet profil?

10. Hvordan påvirker Khrono lederjobben (f.eks. tidsbruk, behandling av interne saker, arbeidsmiljø)?

11. Hvis du har forslag til forbedringer av Khrono på kort og/eller lang sikt, ber vi deg kort skissere dem her

Vedlegg 3 Kodeskjema innholdsanalysen

1. Artikkelnummer

2. Avis

	Navn
1	Khrono
2	Universitetsavisa
3	Uniforum

3. Ukedag

	Navn
1	mandag
2	tirsdag
3	onsdag
4	torsdag
5	fredag
6	lørdag
7	søndag
8	ikke oppgitt

4. Hovedfokus eksternt/internt

	Navn
1	eksternt
2	internt

5. Khronos hovedtagging

	Navn
1	debatt
2	notis
3	campus
4	samfunn
5	karriere
6	Ingen

6. Khronos undertagging

7. Artikkelens hovedtema

	Navn
1	FoU-praksis og forskningsfunn
2	Utdanningspraksis
3	Administrasjon og ledelse
4	Økonomi
5	Sosialt liv ansatte
6	Sosialt liv studenter
7	Studentpolitikk
8	Utdanningspolitikk
9	Forskningspolitikk

- 10 Næringsliv/arbeidsliv
- 11 Annet

8. Nest viktigste tema i artikkelen

- Navn
- 1 FoU-praksis og forskningsfunn
- 2 Utdanningspraksis
- 3 Administrasjon og ledelse
- 4 Økonomi
- 5 Sosialt liv ansatte
- 6 Sosialt liv studenter
- 7 Studentpolitikk
- 8 Utdanningspolitikk
- 9 Forskningspolitikk
- 10 Næringsliv/arbeidsliv
- 11 Ingen
- 12 Annet

9. Omtaler artikkelen profesjonsutøvelse (skal tolkes vidt)

- Navn
- 1 ja
- 2 nei

10. Omtalt fakultet

- Navn
- 1 Helsefag
- 2 Samfunnsfag
- 3 Teknologi, kunst og design
- 4 Utdanning
- 5 Ikke noe spesielt fakultet
- 6 Ikke relevant
- 7 Annet

11. Omtalt fakultet Uniforum og Universitetsavisa

- Navn
- 1 Helsefag
- 2 Samfunnsfag
- 3 Teknologi, kunst og design
- 4 Utdanning
- 5 Ikke noe spesielt fakultet
- 6 Ikke relevant
- 7 Annet

12. Omtalt institutt/forfatterens institutt

- Navn
- 1 Atferdsvitenskap
- 2 Ergoterapi og ortopedingeniørfag

- 3 Farmasi og bioingeniørfag
- 4 Fysioterapi
- 5 Helse, ernæring og ledelse
- 6 Radiografi og tannteknikk
- 7 Sykepleie
- 8 Framgår ikke/Ikke relevant

13. Omtalt institutt/forfatterens institutt

Navn

- 1 Barnehagelærerutdanning
- 2 Grunnskole- og faglærerutdanning
- 3 Internasjonale studium og tolkeutdanning
- 4 Yrkesfaglærerutdanning
- 5 Framgår ikke/Ikke relevant

14. Omtalt institutt/forfatterens institutt

Navn

- 1 Arkiv-, bibliotek- og informasjonsfag
- 2 Journalistikk og mediefag
- 3 Offentlig administrasjon og velferdsfag
- 4 Sosialfag
- 5 Økonomi og administrasjon
- 6 Framgår ikke/Ikke relevant

15. Omtalt institutt/forfatterens institutt

Navn

- 1 Bygg- og energiteknikk
- 2 Estetiske fag
- 3 Industriell utvikling
- 4 Informasjonsteknologi
- 5 Produktdesign
- 6 Framgår ikke/Ikke relevant

16. Hovedsjanger

Navn

- 1 Nyhet
- 2 Feature/reportasje
- 3 Debatt/mening

17. Undersjanger nyhet

Navn

- 1 Nyhetsartikkel
- 2 Nyhetsreportasje

18. Undersjanger feature

Navn

- 1 portrett

2 featurereportasje

19. Undersjanger mening

Navn

- 1 redaksjonell kommentar
- 2 kronikk av forfatter utenfor redaksjonen
- 3 innlegg/leserbrev av forfatter utenfor redaksjonen
- 4 hentet fra blogg av forfatter utenfor redaksjonen

20. Generisk framing

Navn

- 1 Episodisk
- 2 Tematisk
- 3 Begge deler
- 4 Utydelig

21. Person eller saksorientert

Navn

- 1 personorientert
- 2 saksorientert
- 3 person og saksorientert
- 4 utydelig

22. Konfliktramme

Navn

- 1 ja
- 2 nei

23. Type konfliktpresentasjon

Navn

- 1 Topartsstrid der begge fremstilles som like gode
- 2 artikkelen velger side

24. Inneholder artikkelen

Serienavn

- 1 Originalfoto
- 2 Grafikk
- 3 Video/web TV
- 4 Cover It live
- 5 Linker
- 6 Faktaboks

30. Antall synlige muntlige kilder i artikkelen

Navn

- 1 0
- 2 1
- 3 2

4 3 eller flere

31. Kilde 1s kjønn (først nevnt)

Navn

1 mann

2 kvinne

32. Kilde 2s kjønn

Navn

1 mann

2 kvinne

33. Kilde 1s tilknytning

Navn

1 Ekstern

2 Intern

34. Kilde 2s tilknytning

Navn

1 Ekstern

2 Intern

35. Stilling ekstern kilde 1

Navn

1 Profesjonsutøver

2 Annet

36. Stilling ekstern kilde 2

Navn

1 Profesjonsutøver

2 Annet

37. Stilling intern kilde 1

Navn

1 Rektor, dekan

2 faglig/vitenskapelig ansatt

3 teknisk/administrativ ansatt

4 Student

5 Annet

38. Stilling intern kilde 2

Navn

1 Rektor, dekan

2 faglig/vitenskapelig ansatt

3 teknisk/administrativ ansatt

4 Student

5 Annet

39. Synlige, omtalte skriftlige kilder i artikkelen

- Navn
1 Nei
2 Ja

40. Hva slags skriftlig kilde

41. Forfatterens tilknytning

- Navn
1 Ekstern (utenfor HiOA)
2 Intern (ansatt/student på HiOA)

42. Ekstern forfatters stilling/yrke

- Navn
1 Profesjonsutøver
2 Annet

43. Intern forfatters stilling

- Navn
1 Rektor/dekan
2 Faglig/vitenskapelig ansatt
3 Teknisk administrativ ansatt
4 Student
5 Annet

44. Artikkelens holdning til det første intervjuobjektet

- Navn
1 Negativ
2 Både og/ nøytral
3 Positiv

45. Artikkelens holdning til

- Serienavn
1 HiOA/HiOA-ledelsen
2 Offentlige myndigheter
3 Temaet artikkelen omhandler
Navn
1 Kritisk/negativ
2 Både og/nøytral
3 Positiv

49. Antall delinger

50. Antall digitale kommentarer

51. Antall lange kommentarer